

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

III.

Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2021

Vypracoval: Ministerstvo pro místní rozvoj
Oddělení NIPEZ

Praha, květen 2022

Obsah

Úvod	2
1. Legislativní a nelegislativní opatření v oblasti zadávání veřejných zakázek	3
2. Indikátory popisující situaci na trhu veřejných zakázek.....	7
2.1. <i>Velikost trhu veřejných zakázek.....</i>	7
2.2. <i>Údaje evidované v Informačním systému o veřejných zakázkách.....</i>	9
2.2.1. Statistiky zahájených, zadaných a zrušených veřejných zakázek	9
2.2.2. Struktura zakázek podle limitu	12
2.2.3. Struktura veřejných zakázek podle použitého zadávacího řízení	13
2.2.4. Intenzita konkurence na nabídkové straně	16
2.2.5. Podíl veřejných zakázek, které byly rozděleny na části.....	25
2.2.6. Hlavní zdroje financování a zakázky spolufinancované z EU.....	26
2.2.7. Zvláštní postupy v zadávacím řízení.....	27
2.3. <i>Veřejné zakázky zadávané na komoditních burzách</i>	29
3. Problémy trhu veřejných zakázek identifikované v praxi kontrolních orgánů.....	31
3.1. <i>Hlavní identifikované problémy z dozorové činnosti realizované Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže v oblasti veřejných zakázek</i>	31
3.2. <i>Hlavní identifikované problémy z kontrol realizovaných Nejvyšším kontrolním úřadem v oblasti veřejných zakázek</i>	35
3.3. <i>Poznatky z výkonu finanční kontroly dodržování ZZVZ v orgánech veřejné správy.....</i>	37
4. Informační systém o veřejných zakázkách.....	43
4.1. <i>Věstník veřejných zakázek</i>	43
Přehled zpracovatelů podkladů pro Výroční zprávu	44
Přehled použitých tabulek.....	45
Přehled použitých grafů	46

Úvod

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“) předkládá Výroční zprávu o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2021 v souladu s usnesením vlády ze dne 5. června 2013 č. 418, které ukládá ministru pro místní rozvoj předkládat vládě uvedenou zprávu každoročně vždy do 31. května.

V rámci kapitoly 2. popisující situaci na trhu veřejných zakázek je nutné rozlišovat celkový trh veřejných zakázek a objem nadlimitních a podlimitních veřejných zakázek. Celkový trh veřejných zakázek lze definovat jako celkový objem finančních prostředků, které zadavatelé vynaložili na nákupy či investice do služeb, dodávek či stavebních prací (tj. včetně zakázek malého rozsahu a zakázek realizovaných na základě zákonných výjimek). Nadlimitní a podlimitní veřejné zakázky jsou evidovány v Informačním systému o veřejných zakázkách (dále jen „ISVZ“). Objem zakázek evidovaných v ISVZ tvoří tu část celkového trhu, ve které musejí zadavatelé plnit uveřejňovací povinnosti, tedy zadané veřejné zakázky uveřejněné ve Věstníku veřejných zakázek.

V části týkající se zakázek evidovaných v ISVZ jsou k dispozici podrobnější informace o tom, jakým způsobem, resp. prostřednictvím kterých druhů zadávacích řízení, byly evidované finanční prostředky alokovány, který zdroj financování převládal, informace o vývoji zahájených zadávacích řízení a zadaných veřejných zakázek v průběhu roku apod.

Jsou-li ve statistické části uváděny údaje o finančních hodnotách, jedná se o hodnoty bez DPH. V případě, že některé statistiky obsahují údaje včetně DPH, je tato informace výslovně uvedena.

Součástí zprávy je také shrnutí aktivit v legislativní oblasti, v oblasti školicích aktivit, přípravy metodik a dále informace od orgánů, které mají kontrolní pravomoci v oblasti zadávání veřejných zakázek, tedy Nejvyššího kontrolního úřadu, Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a Ministerstva financí.

1. Legislativní a nelegislativní opatření v oblasti zadávání veřejných zakázek

Rok 2021 nepřinesl v oblasti zadávání veřejných zakázek zásadní změny. I nadále se zadavatelé potýkali s komplikacemi způsobenými pandemií a zvyšováním cen. V účinnost vstoupily novelizace zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“) provedené v roce 2020 (přidání zásad sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací od 1. 1. 2021 a změny ohledně způsobu zjišťování skutečného majitele u českých právnických osob od 1. 6. 2021).

ZZVZ byl v roce 2021 novelizován celkem dvakrát.

Zákonem č. 174/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, byl s účinností od 1. ledna 2022 vložen do ZZVZ nový § 37a, který stanoví, že veřejný zadavatel může v zadávacím řízení na dodávku potravin stanovit jako podmínku účasti v zadávacím řízení dodání

- a) místní nebo regionální potraviny z krátkého dodavatelského řetězce,
- b) potraviny splňující certifikovaná schémata kvality nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin, nebo
- c) potraviny produkované v systému ekologického zemědělství.

K přidání tohoto ustanovení do ZZVZ mělo MMR výhrady, z uvedeného důvodu iniciovalo k této novelizaci vydání stanoviska expertní skupiny.

Novelizace ZZVZ provedená zákonem č. 417/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, přinesla pouze drobné legislativně-technické upřesnění – přečíslování odkazu na paragraf z tohoto zákona provedené v § 270 odst. 11 ZZVZ.

Nařízením vlády č. 475/2021 Sb., kterým bylo novelizováno nařízení vlády č. 172/2016 Sb., o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek došlo od 1. 1. 2022 k mírnému zvýšení všech limitů stanovených pro účely zadávání veřejných zakázek. Nejdůležitější nové limity, které určují, zda je veřejná zakázka nadlimitní, byly u veřejného zadavatele na státní úrovni zvýšeny na 3 653 000 Kč bez DPH, u veřejného zadavatele na úrovni samosprávných celků na 5 610 000 Kč bez DPH pro dodávky a služby a u stavebních prací a koncesí na 140 448 000 Kč bez DPH.

Návrh „velké“ technické novely ZZVZ, který z důvodu blízkého konce svého funkčního období Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR nestihla v roce 2021 projednat, byl v březnu 2022 předložen vládě ČR. Odbornou veřejností je návrh této

novely považován za velmi přínosný, což zdůrazňuje např. Asociace pro veřejné zakázky, z.s.. Od přijetí ZZVZ nejrozsáhlejší technická novela má za cíl zpřesnit ustanovení, u kterých dochází k výkladovým či aplikačním problémům, opravit zjištěné nedostatky v transpozici evropských směrnic a odstranit naopak některá neodůvodněná zpřísnění oproti evropským směrnicím.

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR nestihla v roce 2021 projednat ani návrh zákona o podpoře nízkoemisních vozidel prostřednictvím zadávání veřejných zakázek a veřejných služeb v přepravě cestujících (dále jen „návrh zákona o podpoře nízkoemisních vozidel“), který měl od 2. srpna 2021 zajistit transpozici komplexně novelizované směrnice 2009/33/EU o podpoře čistých a energeticky účinných silničních vozidel. Návrh zákona o podpoře nízkoemisních vozidel stanoví povinnost dodržení určených minimálních podílů nízkoemisních vozidel a vozidel s nulovými emisemi při zadávání nadlimitních veřejných zakázek na pořízení silničních vozidel, nadlimitních veřejných zakázek na vybrané služby poskytované prostřednictvím silničního vozidla a při pořizování veřejných služeb v přepravě cestujících (rovněž při překročení určité prahové hodnoty těchto pořizovaných služeb). Podrobnější informace k podobě návrhu zákona o podpoře nízkoemisních vozidel byly představeny v předchozí Výroční zprávě o stavu veřejných zakázek v ČR za rok 2020. Návrh zákona byl opětovně schválen vládou 23. 2. 2022 a 2. 3. 2022 zaevidován Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR jako sněmovní tisk č. 160. Za účelem prozatímního vyřešení situace s chybějící transpoziční právní úpravou schválila vláda ČR dne 26. 7. 2021 usnesení vlády č. 685 o zavedení Pravidel podpory nízkoemisních vozidel prostřednictvím zadávání veřejných zakázek a veřejných služeb v přepravě cestujících (dále jen „Pravidla“). Pravidla kopírují úpravu obsaženou v návrhu zákona, jsou však omezena pouze na první sledované období, které končí rokem 2025. Předmětné usnesení vlády uložilo členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy řídit se v jimi řízených organizacích Pravidly a současně doporučilo, aby se jimi řídili i ostatní zadavatelé veřejných zakázek a objednatelé veřejných služeb v přepravě cestujících v usnesení vlády uvedení. Ode dne účinnosti Pravidel (tedy od 2. srpna 2021) se v žádosti o uveřejnění formuláře Oznámení o výsledku zadávacího řízení (F03 a F06) ve Věstníku veřejných zakázek objevila patřičná pole, prostřednictvím kterých zadavatelé vykazují počty vozidel pro účely evidence plnění Pravidel.

Na evropské úrovni se v roce 2021 pokračovalo v projednávání návrhu nařízení, které má zavést mezinárodní nástroj pro zadávání veřejných zakázek (International Procurement Instrument – IPI), který umožní Evropské komisi přijímat opatření vůči třetím zemím, které zabraňují v přístupu zboží, služeb a stavebních prací nebo dodavatelů z členských zemí EU na svůj trh s veřejnými zakázkami a koncesemi. U veřejných zakázek na dodávky a služby s předpokládanou hodnotou od 5 milionů EUR bez DPH a u veřejných zakázek na stavební práce a koncesí s předpokládanou

hodnotou od 15 milionů EUR bez DPH bude v případě, že Evropská komise přijme opatření vůči nějaké třetí zemi, především povinnost vylučovat dodavatele původem z této třetí země, nebo jim upravovat nabídkovou cenu (aby došlo k jejich znevýhodnění pro účely hodnocení). Jednání o návrhu nařízení v současné době (březen 2022) dospěla ke svému závěru a očekává se tak, že nařízení bude v roce 2022 schváleno.

V rámci podpory při zadávání veřejných zakázek MMR v roce 2021 pokračovalo ve svých zavedených aktivitách v oblasti metodické a vzdělávací. Metodiky k aplikaci ZZVZ, které MMR průběžně aktualizuje a doplňuje, jsou rozděleny na procesní, formální, speciální, oborové/odborné, obecné a metodiky k uveřejňování. MMR také uveřejňuje celou řadu metodických stanovisek reagujících na aktuální výkladové problémy ZZVZ.

MMR dále spolupracovalo v rámci dlouhodobého vládního úkolu s Ministerstvem průmyslu a obchodu na metodice postupného zavádění koncepce BIM v ČR. Dále MMR spolupracovalo s Českou komorou architektů na odborných metodikách k zadávání v oblasti architektonických služeb, obdobně také s Českou komorou inženýrů a stavebních techniků. MMR rovněž připravilo novou metodiku veřejných zakázek malého rozsahu.

V průběhu roku 2021 byla velká část metodické podpory věnována částečně zadávání v nouzovém stavu a záležitostem souvisejícím s náhle vzniklou situací související se šířením onemocnění Covid-19, ale hlavně novým zásadám odpovědného zadávání, které se od 1. ledna 2021 staly zákonnou povinností a také tématu růstu cen ve veřejných zakázkách, kde MMR poskytlo jak školení, tak metodická doporučení/stanoviska ke všem tématům.

V roce 2021 byly uveřejněny tyto odborné metodiky a metodická stanoviska:

- Nové zásady sociálně odpovědného, environmentálně odpovědného a inovativního zadávání od 1. 1. 2021 – metodické stanovisko
- Metodické doporučení (doplnění) týkající se růstu cen ve veřejných zakázkách
- Vedení stavebního deníku v elektronické formě u stavby, která je předmětem veřejné zakázky
- Pomůcka ČKAIT pro aplikaci nových zásad odpovědného zadávání ve veřejných zakázkách na projektové práce - odborný článek a metodika ČKAIT
- Inovativní metodika.

Aktualizovaly se následující metodiky a metodická stanoviska: metodické stanovisko Nové zásady sociálně odpovědného, environmentálně odpovědného a inovativního zadávání od 1. 1. 2021, doporučení k zadávání zakázek v době koronavirové nákazy - Možnosti zadavatelů při zadávání veřejných zakázek ve stavu nouze a tyto ekologické metodiky (Veřejné osvětlení a dopravní signalizace, Textilní výroby,

Zařízení k tisku a kopírování, Spotřební materiál a tiskové služby, Nábytek, Stravování, stravovací služby a prodejní automaty).

Expertní skupina Ministerstva pro místní rozvoj pro oblast veřejných zakázek vydala tato 3 stanoviska:

- Stanovisko k právním otázkám spojeným se zavedením nových zásad zadávání veřejných zakázek
- Předkládání informací a dokladů o skutečném majiteli vybraného dodavatele po 1. 6. 2021
- Stanovisko expertní skupiny k nákupu potravin po 1. 1. 2022.

Metodiky včetně výkladových stanovisek jsou dostupné na Portálu o veřejných zakázkách (www.portal-vz.cz).

MMR v souvislosti s přijetím ZZVZ zavedlo od října 2016 intenzivní vzdělávací program pro veřejné zakázky určený nejen zadavatelům, ale i dodavatelům a např. i osobám, které kontrolují zadávání veřejných zakázek, který je z důvodů co největší využitelnosti cílen i na praktickou stránku zadávání veřejných zakázek a je rozlišen podle míry zkušeností jeho adresátů na semináře určené pro začátečníky a pro zkušené zadavatele. Zaměřuje se vždy na konkrétní oblast úpravy v ZZVZ, zahrnuty jsou ale i specializované semináře zaměřené tematicky, popřípadě semináře reagující na aktuální situaci v oblasti veřejných zakázek.

V roce 2021 bylo v rámci vzdělávacího programu organizováno celkem 114 interních školení, na kterých bylo proškoleno přibližně 4200 účastníků. Většina těchto školení probíhala online formou z důvodu aktuální pandemické situace vzniklé kvůli onemocnění Covid-19. Zaměstnanci odboru práva veřejných zakázek MMR se zúčastňují i řady dalších akcí (semináře, konference), které jsou pořádány jinými subjekty než MMR a které jsou zaměřeny na zadávání veřejných zakázek jako přispívající lektori nebo jako experti odborných panelů k problematice veřejných zakázek. V souvislosti s aktuálními omezujícími nařízeními probíhala spolupráce ve většině případů také formou online účasti.

V červnu a v prosinci roku 2021 byly realizovány celodenní online konference „Den s veřejnými zakázkami“ pro širokou odbornou veřejnost. Tyto konference proběhly také online formou a na každé z nich bylo prezentováno 13 aktuálních témat z oblasti zadávání veřejných zakázek

Za účelem poskytnutí metodické podpory k ZZVZ jsou zřízeny e-mailová adresa a infolinka pro kladení dotazů. Často kladené dotazy jsou uveřejněny na Portálu o veřejných zakázkách (www.portal-vz.cz).

2. Indikátory popisující situaci na trhu veřejných zakázek

Následující podkapitoly se zabývají popisem velikosti a struktury trhu veřejných zakázek v České republice, k čemuž je využit soubor vybraných indikátorů kalkulovaných na základě údajů z ISVZ i dalších veřejně dostupných zdrojů (např. informační portál Monitor atd.). Větší prostor je věnován trhu veřejných zadavatelů, neboť jejich podíl na celkovém objemu veřejných zakázek je dominantní. Sektoroví zadavatelé, jak jsou dále v textu označováni zadavatelé zadávající sektorovou zakázku, jsou v první řadě podnikatelské subjekty nehospodařící s veřejnými prostředky (pokud současně nezadávají zakázku dominantně financovanou z veřejných rozpočtů).

2.1. Velikost trhu veřejných zakázek

Údaje o trhu veřejných zakázek za rok 2021 byly stejně jako v letech předchozích získány na základě analýzy vývoje relevantních makroekonomických ukazatelů a rozboru údajů o výdajích z veřejných rozpočtů a datech obsažených v ISVZ (resp. ve Věstníku veřejných zakázek). Prezentované údaje zahrnují vedle zakázek evidovaných v ISVZ rovněž veřejné zakázky malého rozsahu a veřejné zakázky zadávané v režimu výjimek dle § 29 a 30 ZZVZ. Velikost trhu veřejných zakázek tedy představuje celkový objem finančních prostředků, které zadavatelé vynaložili na nákupy či investice do služeb, dodávek či stavebních prací. Trh veřejných zakázek je tvořen jak veřejnými, tak sektorovými zadavateli. Pro lepší porovnatelnost údajů o velikosti trhu veřejných zakázek a finančních prostředcích evidovaných v ISVZ byla v této a následující podkapitole hodnota finančních prostředků v ISVZ navýšena o odhadovanou efektivní sazbu DPH.

Ekonomický vývoj České republiky v roce 2021 vykázal i přes stále probíhající epidemii COVID-19 meziroční růst ve výši 3,3 % HDP. Trh veřejných zakázek pokračoval v ústu, a to v celkovém rozsahu o 107 mld. Kč. Rostly jak objemy zakázek veřejných, tak i sektorových zadavatelů. V prvním případě se jednalo o meziroční nárůst přibližně o 4 % a jednalo se o důsledek expanzivní fiskální politiky. Růst trhu veřejných zakázek veřejných zadavatelů probíhal jak u investičních, tak i neinvestičních zakázek. Růst investičních zakázek se na makroekonomické úrovni projevil pokračujícím nárůstem tvorby hrubého fixního kapitálu sektoru vládních institucí o 8 mld. Kč.

Jak již bylo uvedeno, růst zaznamenaly také veřejné zakázky sektorových zadavatelů, a to meziročně o značných 83 mld. Kč. Data za předchozí roky však ukazují, že velikost trhu veřejných zakázek těchto zadavatelů je daleko více rozkolísána, než je tomu u zadavatelů veřejných.

Ve vztahu k HDP rozsah trhu poměrně výrazně meziročně vzrostl a to o 0,87 p.b. na 13,5 %, což je ve srovnání s desetiletým průměrem (2011-2020), který činí 12,23 %, nadprůměrná hodnota. Růst podílu trhu veřejných zakázek na HDP byl dominantně tažen trhem sektorových zadavatelů, naopak podíl zakázek veřejných zadavatelů na HDP z důvodu vysoké dynamiky růstu nominálního HDP mírně poklesl.

Vývoj trhu veřejných zakázek veřejných zadavatelů v roce 2022 lze jen obtížně predikovat. Na jedné straně lze očekávat tlaky směrem k jeho redukci z důvodu restriktivní fiskální politiky nové vlády, na straně druhé však meziroční objem zakázek evidovaných ve Věstníku veřejných zakázek na tento pokles neukazuje. V případě sektorových zadavatelů se lze domnívat, že atypicky vysoká hodnota z roku 2021 se již nebude opakovat a dojde k návratu k úrovni obvyklé v minulých letech (mírně nad 100 mld. Kč). Rizikem pro trh veřejných zakázek je samozřejmě invaze vojsk Ruské federace na Ukrajinu a s ní spojené negativní dopady na ekonomiku České republiky.

Z hlediska ukazatele podílu na HDP lze očekávat jeho pokles, a to z důvodu vysoké dynamiky růstu nominálního HDP spojené s akcelerující mírou inflace.

Tabulka 1 Základní údaje o trhu veřejných zakázek (VZ) v letech 2016 – 2021

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
HDP v mld. Kč (běžné ceny)	4 797	5 111	5 410	5 790	5 694	6 120
Celkové výdaje sektoru vládních institucí v mld. Kč	1907	1992	2196	2378	2696	2839
<i>z toho tvorba hrubého fixního kapitálu v mld. Kč</i>	155	171	224	253	277	285
Fiskální úsilí v mld. Kč**	57,6	-5,1	-43,3	-57,9	-85,4	-91,8
Trh veřejných zakázek v mld. Kč	473	539	629	677	720	827
- veřejní zadavatelé	420	445	523	572	606	630
- sektoroví zadavatelé	53	94	106	105	114	197
Podíl trhu VZ na HDP (v %)	9,86	10,55	11,63	11,69	12,64	13,51
Evidováno v ISVZ v mld. Kč	280	401	581	405	454	586
Podíl VZ evidovaných v ISVZ na trhu VZ (v %)	59,20	74,40	92,37	59,82	63,06	70,86

Zdroje: Český statistický úřad, Ministerstvo financí – Makroekonomická predikce - duben 2022, Informační systém o veřejných zakázkách, zpracoval doc. Ing. Leoš Vítek, Ph.D. VŠE Praha.

Pozn.: * V případě roku 2021 se jedná o odhad na základě dostupných údajů (stav k 8. 5. 2022).

** Tzv. fiskální úsilí vyjadřuje meziroční změnu strukturálního salda sektoru vládních institucí a lze jej využít jako indikátor charakteru fiskální politiky – kladné hodnoty indikují restriktivní fiskální politiku, záporné expanzivní.

Uváděné finanční hodnoty jsou včetně DPH.

Tabulka 2 Podíl prostředků alokovaných veřejnými a sektorovými zadavateli na celkové velikosti trhu veřejných zakázek

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
Veřejní zadavatelé (mld. Kč)	420	445	523	572	606	630
v % HDP	8,76	8,71	9,67	9,88	10,64	10,29
Sektoroví zadavatelé (mld. Kč)	53	94	106	105	114	197
v % HDP	1,10	1,84	1,96	1,81	2,00	3,22
Trh VZ celkem (mld. Kč)	473	539	629	677	720	827
v % HDP	9,86	10,55	11,63	11,69	12,64	13,51
HDP, běžné ceny (mld. Kč)	4 797	5 111	5 410	5 790	5 694	6 120

Zdroje: Český statistický úřad, Ministerstvo financí – Makroekonomická predikce - duben 2022, Informační systém o veřejných zakázkách, zpracoval doc. Ing. Leoš Vítek, Ph.D. VŠE Praha.

Pozn.: * V případě roku 2021 se jedná o odhad na základě dostupných údajů (stav k 8. 5. 2022).

Uváděné finanční hodnoty jsou včetně DPH.

Pro úplnost je nutné uvést, že údaje za rok 2021 byly vypočítány z dat dostupných k 8. 5. 2022. V budoucnu lze očekávat jejich zpřesnění v návaznosti na dostupnost přesnějších údajů například o hospodaření zdravotních pojišťoven nebo hospodaření akciových společností a dalších podniků, které spadají do kategorie veřejných zadavatelů.

2.2. Údaje evidované v Informačním systému o veřejných zakázkách

V ISVZ jsou evidovány pouze ty veřejné zakázky, u kterých zákon ukládá zadavatelům povinnost uveřejňovat základní informace prostřednictvím stanovených formulářů ve Věstníku veřejných zakázek. Za správnost údajů uvedených ve formulářích zodpovídá vždy zadavatel. MMR provádí u zakázek evidovaných v ISVZ ruční opravy cen (z ceny uvedené v Kč vč. DPH nebo v cizí měně na cenu v Kč bez DPH) a doplňuje údaje o zadavatelích a dodavatelích (zejména chybějící IČO).

V následujících kapitolách uvádíme statistiky, které se věnují struktuře té části trhu veřejných zakázek, která je evidována v ISVZ, konkrétně ve Věstníku veřejných zakázek.

2.2.1. Statistiky zahájených, zadaných a zrušených veřejných zakázek

Tato kapitola je věnována zahájeným zadávacím řízením, zadaným veřejným zakázkám a zrušeným zadávacím řízením uveřejněným prostřednictvím příslušných formulářů ve Věstníku veřejných zakázek (dále jen „Věstník“), které jsou evidovány v ISVZ.

Níže uvedené statistiky je ovšem nutné interpretovat s ohledem na skutečnost, že ne všechny veřejné zakázky v režimu zákona jsou povinně zahajovány odesláním oznámení do Věstníku. Například zjednodušené podlimitní řízení (dále jen „ZPŘ“) je zahajováno uveřejněním výzvy na profilu zadavatele dle ZZVZ s tím, že pokud zadavatel hodlá současně poslat výzvu i přímo vybraným dodavatelům, musí jich být alespoň 5. Pokud je pak veřejná zakázka v ZPŘ zadána, je uveřejněno oznámení o zadání ve Věstníku. V případě jednacích řízení bez uveřejnění (dále jen „JŘBU“) lze zadávací řízení zahájit odesláním výzvy k jednání, výzvy k podání nabídek nebo zahájením jednání s dodavatelem, zadání veřejné zakázky je však již povinně oznamováno ve Věstníku. Z tohoto důvodu je u zakázek evidovaných ve Věstníku počet zadaných zakázek vyšší než počet zahájených zadávacích řízení.

Zahájená zadávací řízení

V roce 2021 bylo v ISVZ evidováno celkem 8 453 zahájených zadávacích řízení, což představuje růst o 463 zadávacích řízení oproti roku 2020, kdy bylo evidováno 7 990 zahájených zadávacích řízení.

Tabulka 3 Zadávací řízení (ZŘ) zahájená v roce 2021

Přehled po měsících			Přehled po kvartálech		
Měsíc	Počet ZŘ	v % z celého roku	Kvartál	Počet ZŘ	v % z celého roku
Leden	449	5,3	1.	1938	22,9
Únor	642	7,6			
Březen	847	10,0			
Duben	723	8,6	2.	2269	26,8
Květen	751	8,9			
Červen	795	9,4			
Červenec	705	8,3	3.	2025	24,0
Srpen	642	7,6			
Září	678	8,0			
Říjen	773	9,1	4.	2221	26,3
Listopad	736	8,7			
Prosinec	712	8,4			
Celkem 2021	8 453	100,0	Celkem	8 453	100,0

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 23. 3. 2022
Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.

Zadané veřejné zakázky

V roce 2021 byly v ISVZ evidovány zadané zakázky o celkové hodnotě 518 mld. Kč, což je růst o 61 mld. Kč oproti roku 2020, kdy hodnota zadaných zakázek činila 457 mld. Kč. Počet zadaných zakázek meziročně také vzrostl o 862 (z 13 652 v roce 2020 na 14 514 v roce 2021)¹.

Tabulka 4 Veřejné zakázky zadané v roce 2021

Měsíc	Hodnota VZ bez DPH (mld. Kč)	Počet VZ	Kvartál	Hodnota VZ bez DPH (mld. Kč)	Počet VZ
Leden	23,7	929	1.	145,8	3 007
Únor	86,4	959			
Březen	35,7	1 186			
Duben	59,6	1 336	2.	145,6	4 115
Květen	31,4	1 376			
Červen	54,6	1 485			
Červenec	30,9	1 199	3.	95,0	3 817
Srpen	32,4	1 324			
září	31,6	1 371			
Říjen	48,8	1 150	4.	131,6	3 779
Listopad	36,1	1 353			
Prosinec	46,8	1 343			

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 23. 3. 2022
Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.

Zrušená zadávací řízení

U celkového počtu zrušených zadávacích řízení byl zaznamenán růst, neboť celkový počet zrušených zadávacích řízení byl v roce 2021 2 705 oproti tomu v roce 2020 2532.

¹ Nová metodika reflektuje požadavek na zohlednění zadávání částí jednotlivých zakázek, ale nezapočítávání částí do celkového počtu zadaných VZ. Počet zadaných VZ je tak vázán na granularitu zkoumaného období. Jinými slovy, pokud je ve statistice po měsících/kvartálech zahrnuta VZ, jejíž 2 části byly zadané v rozdílném měsíci/kvartálu zkoumaného roku, je daná VZ započítána v obou z těchto časových úsecích (součet by byl 2, ale jednalo by se o 2 zadané části VZ). Pokud se však jedná o statistiku po letech (tj. zdánlivě ekvivalent sumy za měsíce/kvartály), je v daném roce tato VZ uvažovaná jako zadaná pouze jednou (korektně celkem 1 zadaná VZ). Z toho plyne, že není možné tímto způsobem sečíst hodnoty za měsíce/kvartály a získat počet zadaných VZ za rok. Počet zadaných VZ za rok je nutné počítat odděleně.

Tabulka 5 Počet uveřejněných platných formulářů, jimiž bylo zrušeno zadávací řízení za rok 2021

Druh zadavatele	Počet rušících formulářů
Veřejný	2 542
Sektorový	163
Celkem	2 705

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 23. 3. 2022

Tabulka 6 Počet uveřejněných platných formulářů, jimiž bylo zrušeno zadávací řízení za rok 2020

Druh zadavatele	Počet rušících formulářů
Veřejný	2 365
Sektorový	167
Celkem	2 532

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 31. 3. 2021

2.2.2. Struktura zakázek podle limitu

Rozložení zadaných veřejných zakázek evidovaných v ISVZ a uveřejněných ve Věstníku podle limitu ukázalo mezi roky 2021 a 2020 mírné změny. Z hlediska počtu jsou v roce 2021 dominantní zakázky nadlimitní (48 %) oproti roku 2020. Z hlediska objemu jsou to jednoznačně nadlimitní (77 %). Téměř 5 % evidovaných zakázek co do počtu tvoří zakázky malého rozsahu, o nichž zadavatelé informují dobrovolně prostřednictvím národních formulářů ve Věstníku.

Tabulka 7 Přehled veřejných zakázek dle limitu za rok 2021

Limit VZ	Počet zadanych VZ	Podíl zadanych VZ v %	Hodnota v mld. Kč	Podíl na hodnotě v %
Nadlimitní	7 028	48,4	401	77,4
Podlimitní	6 711	46,2	74	14,3
VZMR	656	4,5	2,63	0,5
Neuvedeno	119	0,8	40,3	7,8
Celkem	14 514	100,0	518	100,0

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 23. 3. 2022
Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.
V případě položky „Neuvedeno“ se jedná se o veřejné zakázky, u nichž zadavatel v příslušném formuláři (resp. žádosti) neoznačil typ dle limitu.

Tabulka 8 Přehled veřejných zakázek dle limitu za rok 2020

Limit VZ	Počet zadanych VZ	Podíl zadanych VZ v %	Hodnota v mld. Kč	Podíl na hodnotě v %
Nadlimitní	6 267	45,9	345	75,5
Podlimitní	6 612	48,4	77	16,8
VZMR	81	0,6	3,39	0,7
Neuvedeno	692	5	31,8	7
Celkem	13 652	100,0	457	100,0

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 31. 3. 2021
Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.
V případě položky „Neuvedeno“ se jedná se o veřejné zakázky, u nichž zadavatel v příslušném formuláři (resp. žádosti) neoznačil typ dle limitu.

2.2.3. Struktura veřejných zakázek podle použitého zadávacího řízení

Fungování trhu veřejných zakázek je významně ovlivňováno zastoupením jednotlivých druhů zadávacích řízení, přičemž jako žádoucí se jeví co nejvyšší využití otevřených řízení, která umožňují maximálně využít konkurenční boj dodavatelů ve prospěch zadavatele.

Následující tabulka 9 ukazuje strukturu veřejných zakázek podle druhů zadávacích řízení evidovaných v ISVZ v roce 2021 dle druhu zadavatele. Podíl otevřených řízení na celkové hodnotě veřejných zakázek evidovaných v ISVZ meziročně klesl (68 % v roce 2020, 57 % v roce 2021), naopak vzrostl objem řízení se soutěžním dialogem. Objem zakázek v JŘBU překročil 6 %. Ostatní druhy zadávacích řízení zůstávají v případě veřejných zadavatelů marginální.

V případě sektorových zadavatelů můžeme pozorovat změnu oproti předchozímu roku. V roce 2021 došlo ke snížení podílů JŘBU na základě počtu veřejných zakázek

a ke zvýšení podílu jednacích řízení s uveřejněním na celkovém počtu veřejných zakázek. Z hlediska finančního objemu se v roce 2021 zvýšil podíl otevřeného řízení a jednacích řízení s uveřejněním na úkor užšího řízení. Objem zakázek v JŘBU klesl na 5 %.

Tabulka 9 Statistika zadáných veřejných zakázek dle druhu zadavatele a zadávacího řízení za rok 2021

Druh zadávacího řízení	Veřejní zadavatelé				Sektoroví zadavatelé			
	Počet zadáných VZ	Podíl zadáných VZ v %	Hodnota v mld. Kč	Podíl na hodnotě v %	Počet zadáných VZ	Podíl zadáných VZ v %	Hodnota v mld. Kč	Podíl na hodnotě v %
Otevřené řízení	5 908	43	184	57,2	384	52,5	101	62,1
Zjednodušené podlimitní řízení	5 619	40,9	43,8	13,3	0	0	0	0
Jednací řízení bez uveřejnění	808	5,9	20,7	6,3	109	14,9	8,6	5,3
Užší řízení	1 306	9,5	40,1	11,8	44	6,0	2,9	1,8
Jednací řízení s uveřejněním	57	0,4	6,04	1,5	191	26,1	49	30,1
Řízení se soutěžním dialogem	18	0,1	32,1	9,8	1	0,1	1	0,6
Řízení o inovačním partnerství	1	0	0,046	0	0	0	0	0
Řízení pro zadání VZ ve zjednodušeném režimu	27	0,2	0,247	0,1	2	0,3	0,0287	0
Celkem	13 744	100,0	327	100,0	731	100,0	163	100,0

Druh zadávacího řízení	Koncese			
	Počet zadáných VZ	Podíl zadáných VZ v %	Hodnota v mld. Kč	Podíl na hodnotě v %
Koncesní řízení	30	76,9	27,6	98,5
Řízení pro zadání VZ ve zjednodušeném režimu	9	23,1	0,417	1,5
Celkem	39	100,0	28	100,0

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 23. 3. 2022
Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.

Tabulka 10 Statistika zadaných veřejných zakázek dle druhu zadavatele a zadávacího řízení za rok 2020

Druh zadávacího řízení	Veřejní zadavatelé				Sektoroví zadavatelé			
	Počet zadaných VZ	Podíl zadaných VZ v %	Hodnota v mlrd. Kč	Podíl na hodnotě v %	Počet zadaných VZ	Podíl zadaných VZ v %	Hodnota v mlrd. Kč	Podíl na hodnotě v %
Otevřené řízení	5 621	43,0	225	67,6	330	59,4	63,4	53,8
Zjednodušené podlimitní řízení	5 525	42,3	44,5	13,3	0	0	0	0
Jednací řízení bez uveřejnění	742	5,7	17	5,1	84	15,1	8,37	7,1
Užší řízení	1 115	8,5	43,4	13,0	30	5,4	14	11,9
Jednací řízení s uveřejněním	37	0,3	2,51	0,8	112	20,1	32	27,1
Řízení se soutěžním dialogem	16	0,1	0,27	0,1	0	0	0	0
Řízení o inovačním partnerství	5	0,0	0,07	0,0	0	0	0	0
Řízení pro zadání VZ ve zjednodušeném režimu	8	0,1	0,15	0,0	0	0	0	0
Celkem	13 069	100,0	333	100,0	556	100,0	118	100,0

Druh zadávacího řízení	Koncese			
	Počet zadaných VZ	Podíl zadaných VZ v %	Hodnota v mlrd. Kč	Podíl na hodnotě v %
Koncesní řízení	23	85,2	4,97	78,1
Řízení pro zadání VZ ve zjednodušeném režimu	4	14,8	1,39	21,9
Celkem	27	100,0	6,36	100,0

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 31. 3. 2021
Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.

Počet a hodnota realizovaných soutěží o návrh

Nízký počet soutěží o návrh lze odůvodnit tím, že jen malé množství připravovaných soutěží svou předpokládanou hodnotou překročí zákonný limit pro povinný postup dle ZZVZ. Počet evidovaných soutěží o návrh meziročně vzrostl o 12 %, také finanční objem vzrostl o 363 %. Tento skokový nárůst byl způsoben především „soutěží na architektonický návrh hlavního nádraží Brno“ v hodnotě 47,5 mil. Kč. Z hlediska předmětu byly realizovány soutěže o návrh zejména v oblasti architektonických řešení, územního plánování či umění.

Tabulka 11 Počet a hodnota realizovaných soutěží o návrh

Rok	Počet realizovaných soutěží o návrh v daném roce	Celková konečná hodnota bez DPH (mil. Kč)
2021	28	74
2020	25	16

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 23. 3. 2022 za rok 2021 a ke dni 23. 3. 2022 za rok 2020

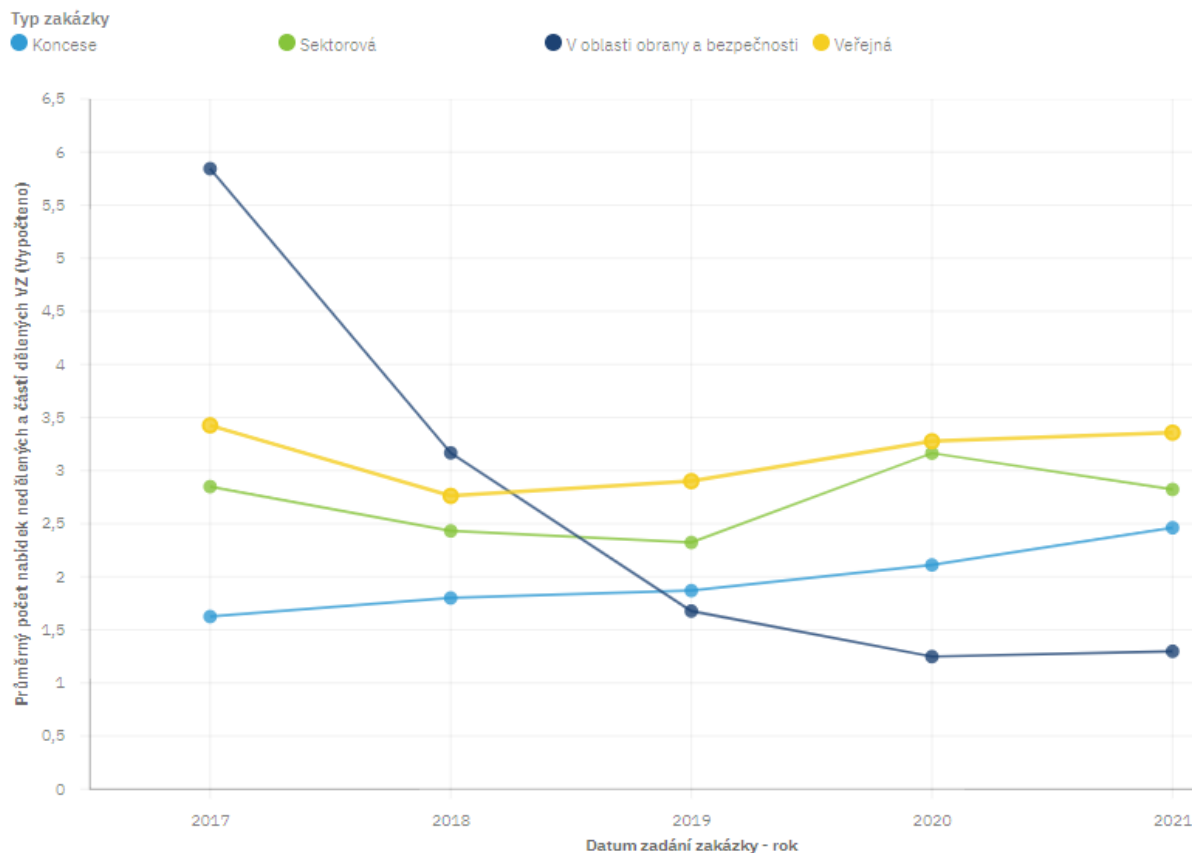
2.2.4. Intenzita konkurence na nabídkové straně

Jedním ze základních předpokladů efektivního fungování trhu veřejných zakázek je dostatečná míra konkurence na nabídkové straně, kterou lze vyjádřit průměrným počtem nabídek podaných do zadávacích řízení.

Ukazatel průměrného počtu podaných nabídek u zadaných zakázek veřejných zadavatelů v roce 2021 meziročně vzrostl na hodnotu 3,36, což se oproti roku 2020 (3,28) dá počítat jako mírný růst. I přes vysoký podíl transparentních druhů zadávacích řízení se ovšem stále nedaří zintenzivnit konkurenci na straně nabídky.

Naopak průměrný počet nabídek u sektorových zadavatelů se v roce 2021 snížil na hodnotu 2,82, což se dá považovat za snížení oproti roku 2020 (3,16). Aby bylo možné lépe vystihnout trendy v této oblasti, uvádíme v grafech 1 – 9 údaje od roku 2017.

Vývoj průměrného počtu nabídek v letech

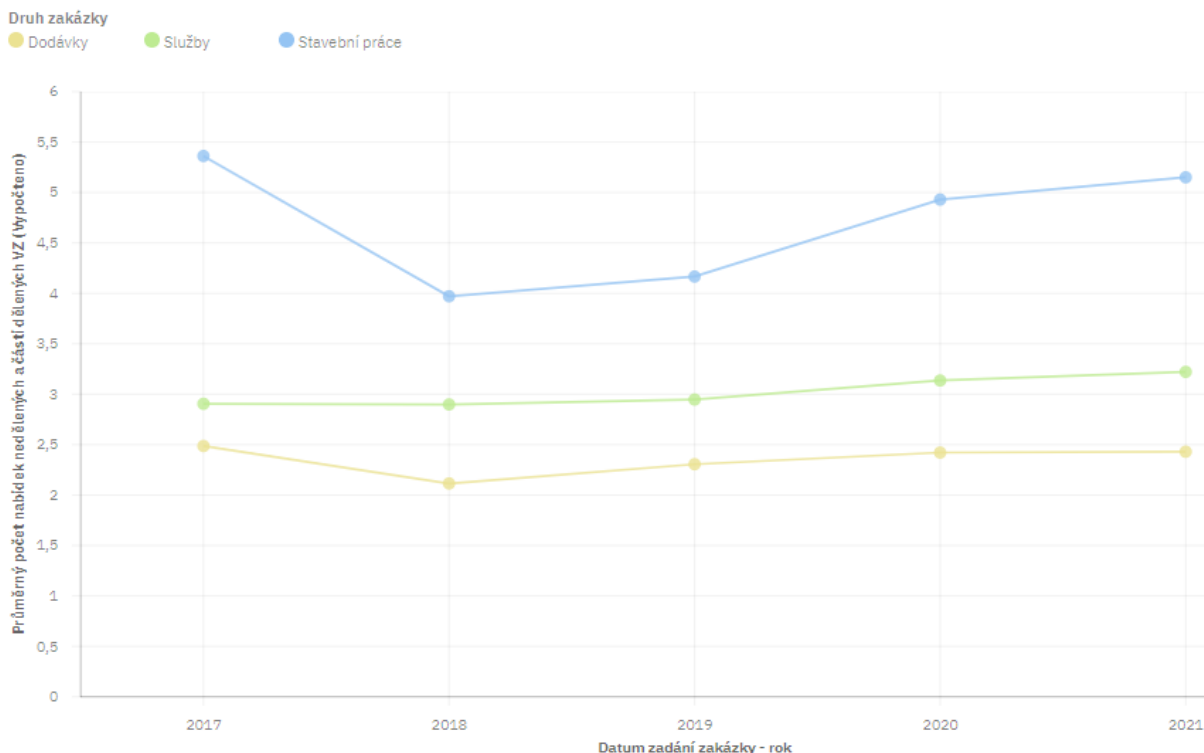

Graf 1 Vývoj průměrného počtu nabídek (ze zadaných zakázek) v letech 2017 – 2021

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 25. 3. 2022

U průměrného počtu nabídek u veřejných zadavatelů lze sledovat mírný nárůst u služeb (z 3,14 na 3,22) a dodávek (z 2,42 na 2,43). Stavební práce mají prudký nárůst (ze 4,93 na 5,15).

Vývoj průměrného počtu nabídek - veřejný zadavatel

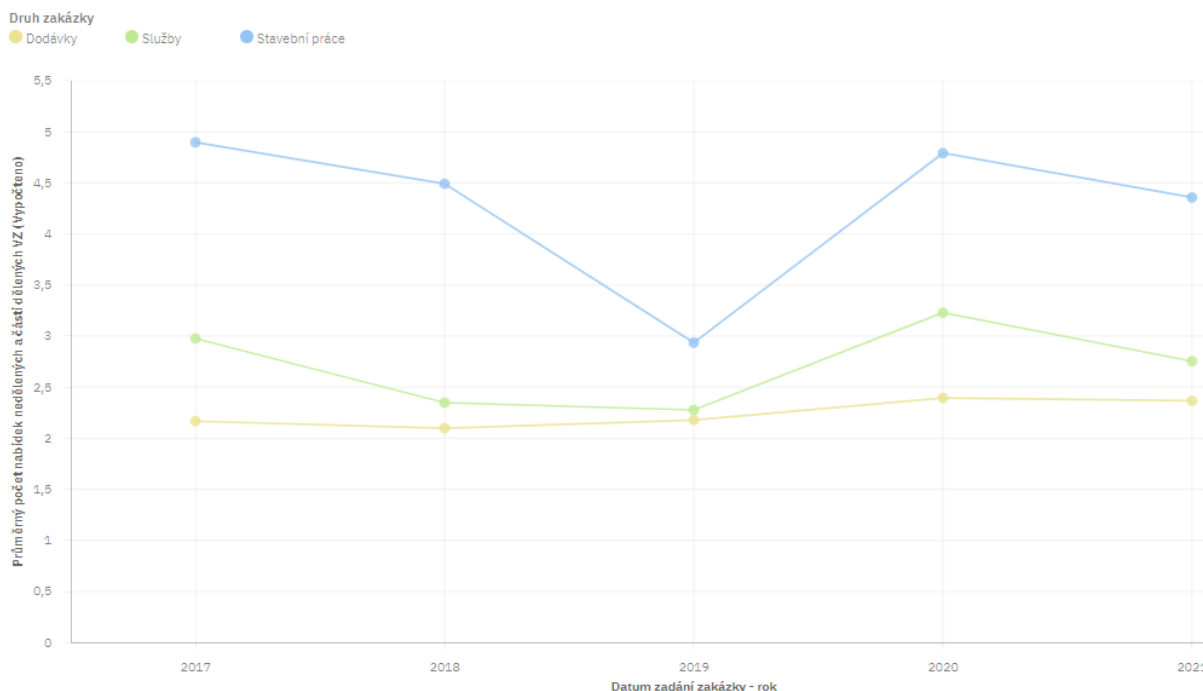

Graf 2 Vývoj průměrného počtu nabídek (ze zadaných zakázek) dle druhu VZ v letech 2017 - 2021 – Veřejný zadavatel

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 25. 3. 2022

V případě sektorových zadavatelů došlo meziročně k výraznému poklesu průměrného počtu nabídek u stavebních prací (ze 4,79 nabídek v roce 2020 na 4,36 v roce 2021) a služeb (z 3,23 nabídek v roce 2020 na 2,75 nabídek v roce 2021). U dodávek byl také zaznamenán mírný pokles.

Vývoj průměrného počtu nabídek - sektor. zadavatel

Graf 3 Vývoj průměrného počtu nabídek (ze zadaných zakázek) dle druhu VZ v letech 2017 - 2021 – Sektorový zadavatel

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 25. 3. 2022

Intenzitu konkurence lze vyhodnotit také prostřednictvím distribuce počtu nabídek ve sledovaném souboru zadávacích řízení, což je pro veřejné zadavatele zachyceno v následujících histogramech, které porovnávají vývoj v absolutních i relativních hodnotách.

V případě stavebních zakázek došlo ke stagnaci, jelikož podíl zakázek zadaných pouze na základě jedné nabídky zůstal stejný na hodnotě 9 %.

U veřejných zakázek na služby můžeme pozorovat stejný trend jako u zakázek na stavební práce, tj. stagnace podílu zakázek zadaných pouze na základě jedné nabídky, podíl v roce 2021 činil 30 % stejně jako v roce 2020.

V případě veřejných zakázek na dodávky můžeme opět pozorovat stagnaci podílu zakázek zadaných na základě jedné nabídky na 47 % v roce 2021.

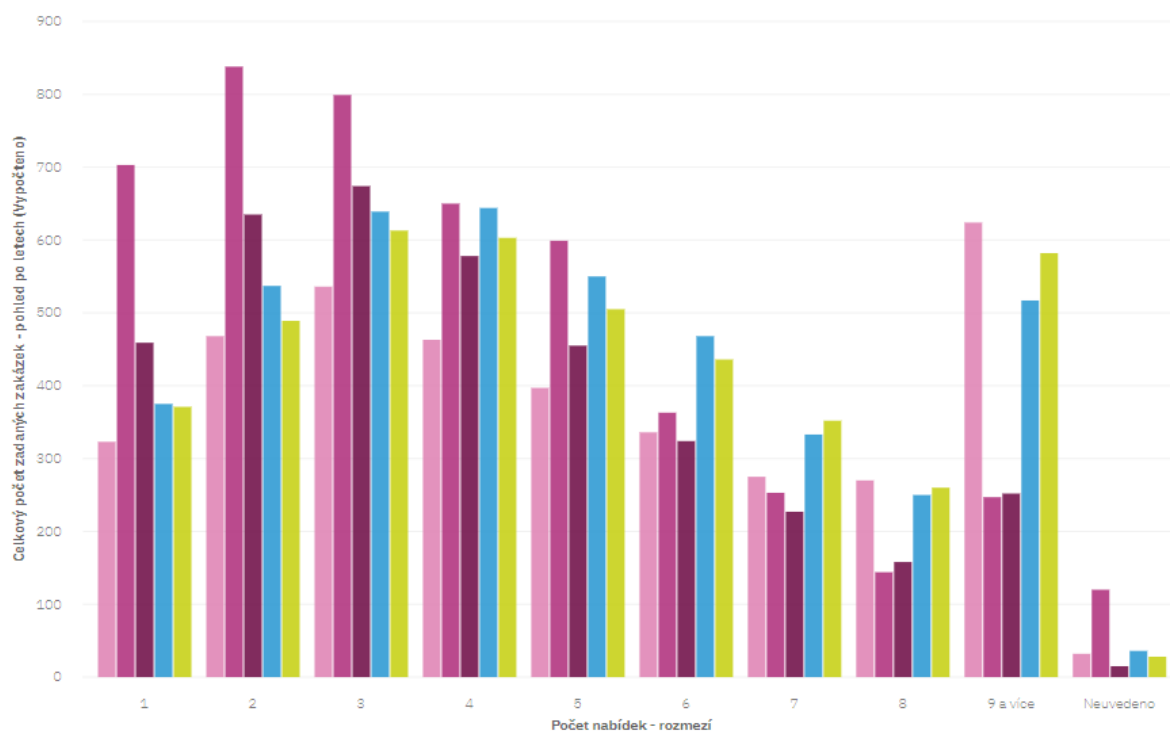
Podíly zadaných zakázek s jedinou nabídkou lze jednoznačně považovat za příliš vysoké, a to zejména v sektoru dodávek a služeb.

Rozdělení podle počtu zakázek za rok

Datum zadání zakázky - rok

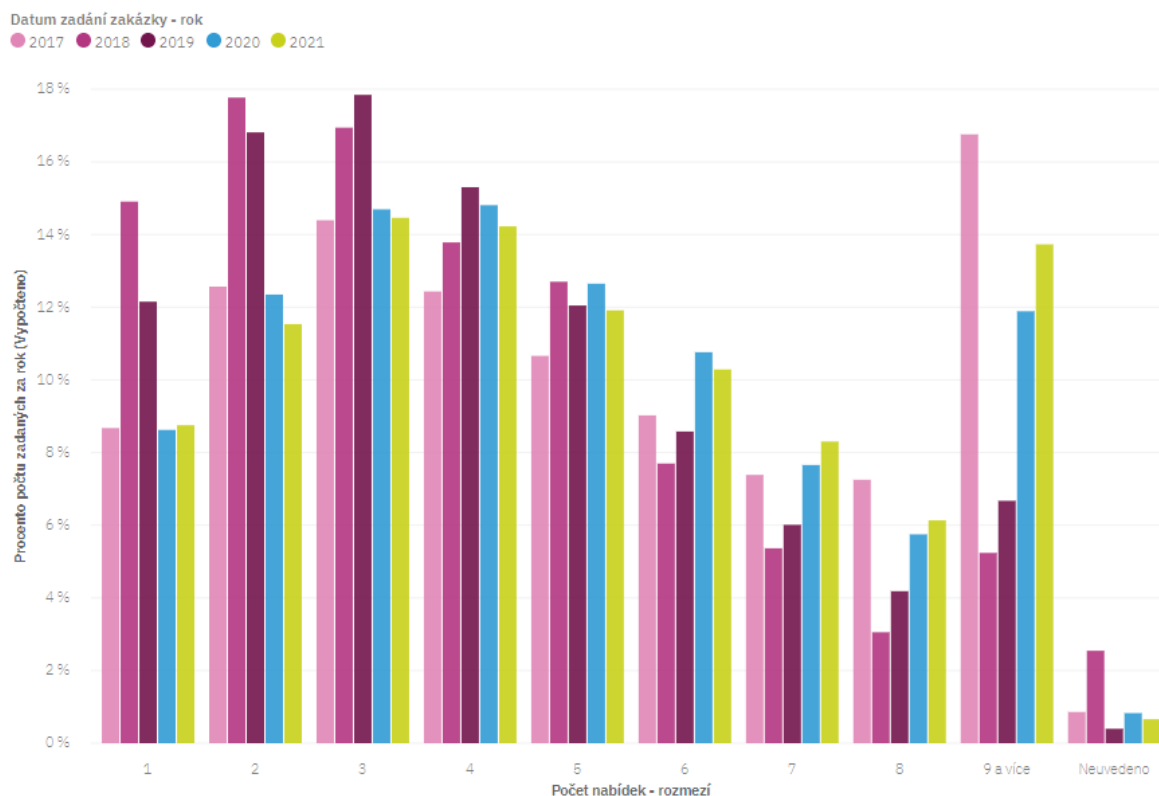
2017 2018 2019 2020 2021

Graf 4 Vývoj počtu podaných nabídek vzhledem k počtu zadaných zakázek v letech 2017 -2021 (veřejný zadavatel, stavební práce)

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 23. 3. 2022

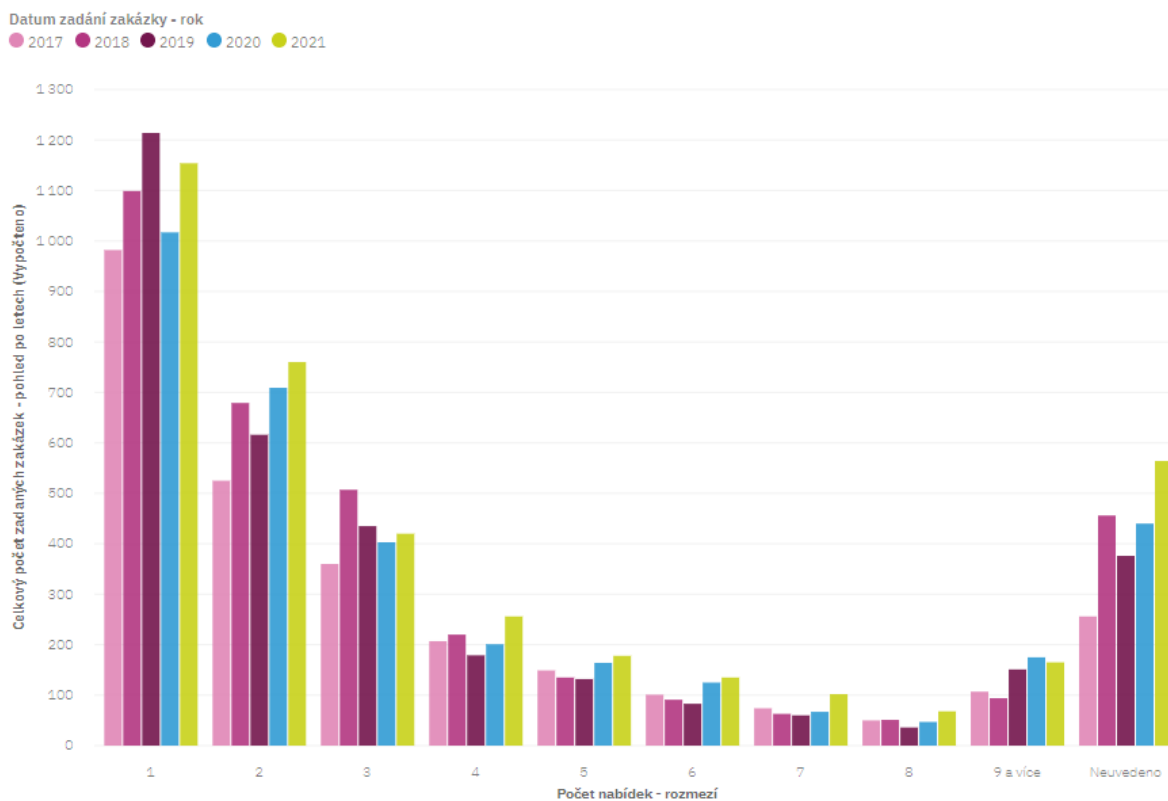
Rozdělení podle procenta zakázek za rok

Graf 5 Vývoj počtu podaných nabídek vzhledem k podílu zadaných zakázek v letech 2017 -2021 (veřejný zadavatel, stavební práce)

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 23. 3. 2022

Rozdělení podle počtu zakázek za rok

Graf 6 Vývoj počtu podaných nabídek vzhledem k počtu zadáných zakázek v letech 2017 -2021 (veřejný zadavatel, služby)

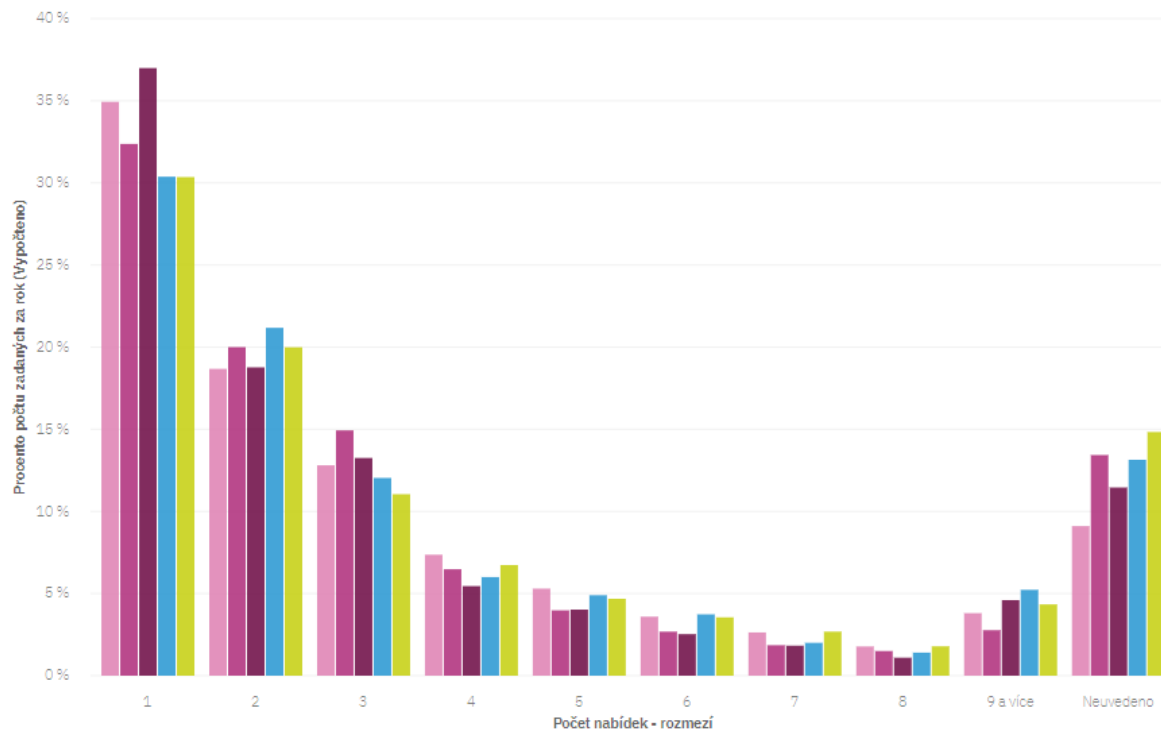
Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 23. 3. 2022

Rozdělení podle procenta zakázek za rok

Datum zadání zakázky - rok

2017 2018 2019 2020 2021

Graf 7 Vývoj počtu podaných nabídek vzhledem k podílu zadaných zakázek v letech 2017 -2021 (veřejný zadavatel, služby)

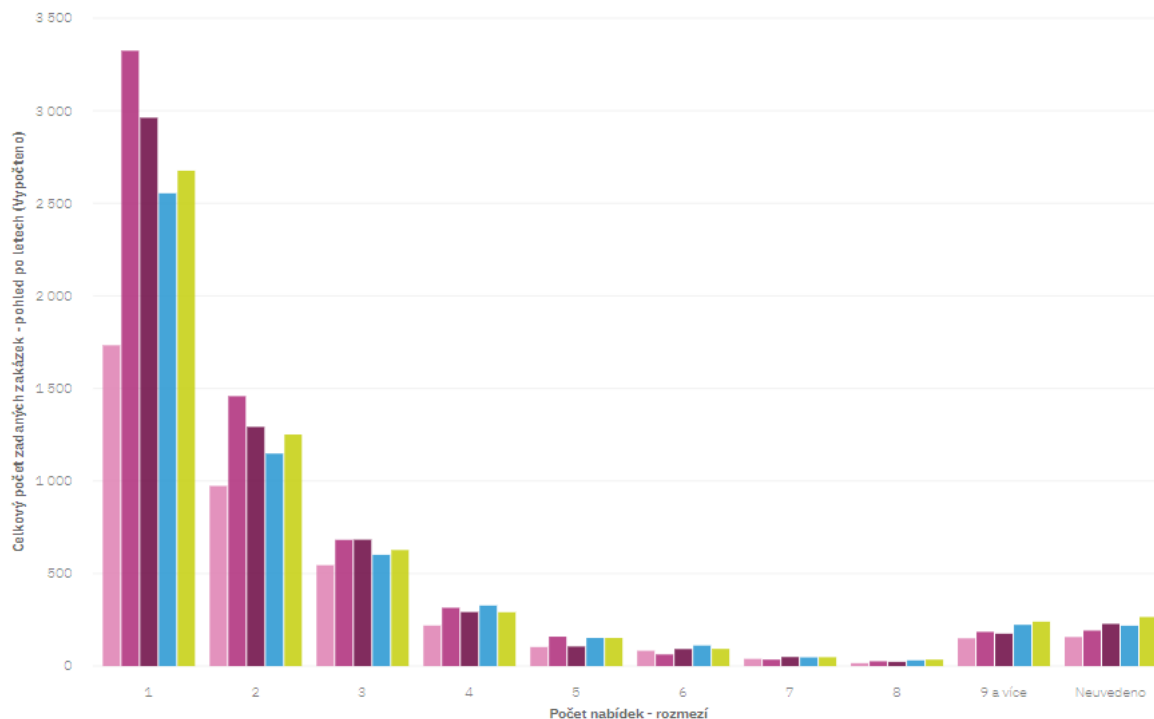
Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 23. 3. 2022

Rozdělení podle počtu zakázek za rok

Datum zadání zakázky - rok

2017 2018 2019 2020 2021

Graf 8 Vývoj počtu podaných nabídek vzhledem k počtu zadáných zakázek v letech 2017 - 2021 (veřejný zadavatel, dodávky)

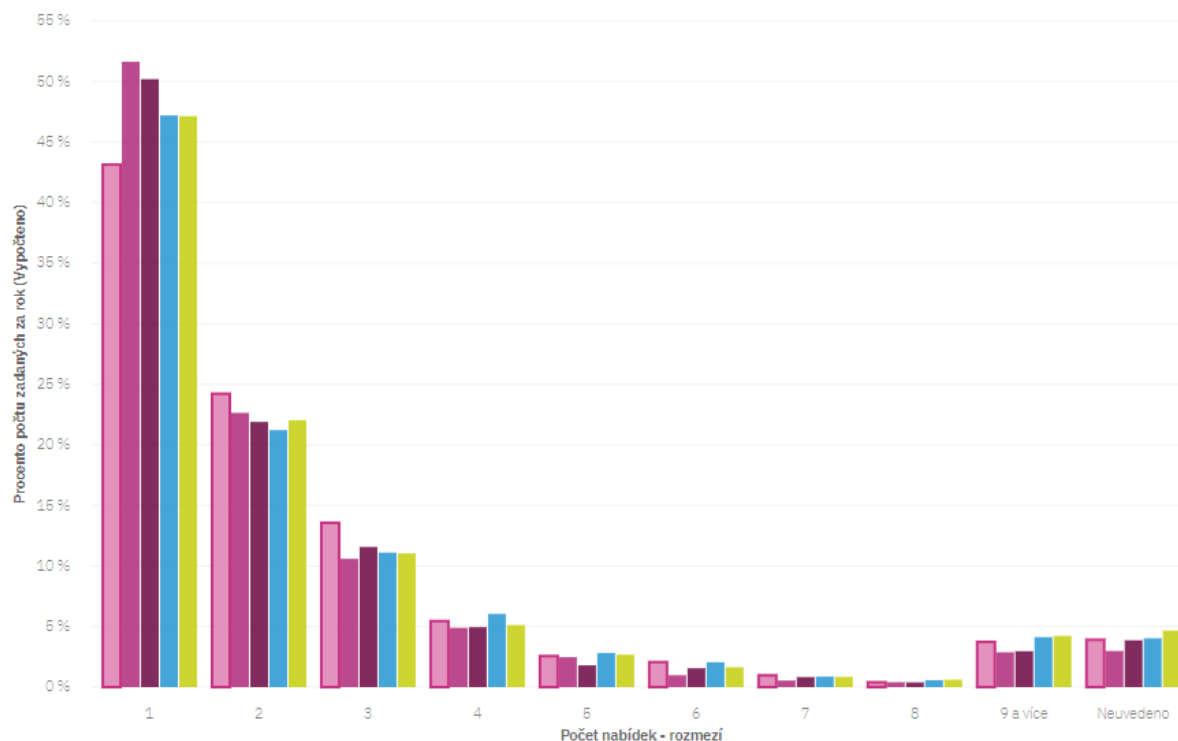
Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 23. 3. 2022

Rozdělení podle procenta zakázek za rok

Datum zadání zakázky - rok

● 2017 ● 2018 ● 2019 ● 2020 ● 2021

Graf 9 Vývoj počtu podaných nabídek vzhledem k podílu zadáných zakázek v letech 2017 -2021 (veřejný zadavatel, dodávky)

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 23. 3. 2022

2.2.5. Podíl veřejných zakázek, které byly rozděleny na části

Zadavatel je oprávněn rozdělit veřejnou zakázku na části, pokud to umožňuje povaha předmětu veřejné zakázky, a pokud bude zakázka realizována v režimu, který je odvozen od součtu předpokládaných hodnot všech jejích částí. Důvodem pro rozdělení zakázky na části může být například zajištění účasti většího množství dodavatelů nebo umožnění přístupu menších, regionálních dodavatelů.

V roce 2021 dosáhl podíl zakázek dělených na části 13 % z celkového počtu zadáných zakázek, tj. podobně jako v roce 2020, z hlediska finančního objemu ovšem podíl zakázek dělených na části mezeročně klesl (z 28 % v roce 2020 na 11 % v roce 2021).

Tabulka 12 Podíl veřejných zakázek (ne)dělených na části za roky 2021 a 2020

Rok	2021		2020	
	Počet VZ	Hodnota VZ v mld. Kč	Počet VZ	Hodnota VZ v mld. Kč
VZ dělené na části	1 852	59	1 815	126
VZ na části nedělené	12 662	459	11 837	332
Celkem	14 514	518	13 652	457

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 23. 3. 2022 za rok 2021, data za rok 2020 jsou platná ke dni 31. 3. 2021.
Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.

2.2.6. Hlavní zdroje financování a zakázky spolufinancované z EU

V roce 2021 došlo meziročně k poklesu podílu objemu zakázek financovaných převážně ze zdrojů z veřejných rozpočtů a státních fondů (z 54,3 % na 53,3 %), stejně tak u zakázek financovaných převážně z fondů EU (z 19, % na 12,7 %). Naopak meziročně vzrostl podíl objemu zakázek financovaných ze soukromých a jiných zdrojů zadavatele (z 26,7 % na 34 %).

Tabulka 13 Přehled zdrojů financování za rok 2021

Pořadí	Hlavní zdroj financování	Hodnota v mld. Kč	Podíl na hodnotě v %
1.	Zdroje z veřejných rozpočtů a státních fondů ČR	276	53,3
2.	Soukromé a jiné zdroje	176	34,0
3.	Zdroje z fondů EU	66	12,7
4.	Neuvedeno	0	0
5.	Vlastní zdroje zadavatele	0	0
Celkem		518	100,0

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 23. 3. 2022
Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.
Položka „Neuvedeno“ znamená, že zadavatel ve formuláři neoznačil žádnou variantu.

Tabulka 14 Přehled zdrojů financování za rok 2020

Pořadí	Hlavní zdroj financování	Hodnota v mld. Kč	Podíl na hodnotě v %
1.	Zdroje z veřejných rozpočtů a státních fondů ČR	248	54,3 %
2.	Soukromé a jiné zdroje	122	26,7 %
3.	Zdroje z fondů EU	87	19 %
4.	Neuvedeno	0	0
5.	Vlastní zdroje zadavatele	0	0
Celkem		457	100,0

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 31. 3. 2021
Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.
Položka „Neuvedeno“ znamená, že zadavatel ve formuláři neoznačil žádnou variantu.

2.2.7. Zvláštní postupy v zadávacím řízení

Rámcové dohody

Rámcová dohoda je písemná smlouva na dobu určitou, uzavřená mezi zadavatelem a jedním či více dodavateli, jejímž předmětem jsou opakující se dodávky, služby nebo stavební práce s obdobným předmětem plnění. Jedná se o jeden z nástrojů, který zvyšuje flexibilitu při nakupování od externích subjektů.

Počet uzavřených rámcových dohod se meziročně mírně zvýšil, naopak objem reálného plnění se snížil ze 130 mld. Kč na 128 mld Kč.

Tabulka 15 Přehled využití rámcových dohod za rok 2021

Druh zadavatele	Počet rámcových dohod	Hodnota zakázek zadaných na základě rámcových dohod v mld. Kč
Veřejný	1 196	48,2
Sektorový	292	79,6
Celkem	1 488	128

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 23. 3. 2022
Pozn. Počet rámcových dohod udává počet zadaných veřejných zakázek v daném roce, jejichž výsledkem bylo uzavření rámcové dohody. Hodnota zakázek zadaných na základě rámcových dohod v mld. Kč udává reálně čerpané prostředky prostřednictvím rámcových dohod v daném roce.

Tabulka 16 Přehled využití rámcových dohod za rok 2020

Druh zadavatele	Počet rámcových dohod	Hodnota zakázek zadaných na základě rámcových dohod v mld. Kč
Veřejný	1 139	84,5
Sektorový	201	45,8
Celkem	1 340	130

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 31. 3. 2021

Pozn. Počet rámcových dohod udává počet zadaných veřejných zakázek v daném roce, jejichž výsledkem bylo uzavření rámcové dohody. Hodnota zakázek zadaných na základě rámcových dohod v mld. Kč udává reálné čerpané prostředky prostřednictvím rámcových dohod v daném roce.

Dynamický nákupní systém

Dynamický nákupní systém (dále jen „DNS“) je plně elektronický systém, který umožňuje zadavatelům opakovaně pořizovat běžné, obecně dostupné zboží, služby nebo stavební práce. Zadavatel zavede DNS v zadávacím řízení, ve kterém postupuje přiměřeně podle pravidel pro užší řízení. Zadavatel uveřejněním oznámení o zakázce ve Věstníku vyzve neomezený počet dodavatelů k podání žádosti o účast v DNS. Dodavatelé mají ovšem možnost zařadit se do DNS po celou dobu jeho trvání.

V České republice bývá dlouhodobě zaváděno několik desítek DNS ročně. Meziročně došlo k růstu počtu zavedených DNS o 22 %. Objem reálně vynaložených finančních prostředků v rámci DNS se zvýšil z 15,5 mld. Kč na 18,6 mld. Kč.

Tabulka 17 Přehled využití DNS za rok 2021

Druh zadavatele	Počet zavedených DNS	Hodnota zakázek v rámci DNS v mld. Kč
Veřejný	137	16,8
Sektorový	7	1,84
Celkem	144	18,6

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 23. 3. 2022

Pozn. Počet zavedených DNS udává počet zahájených veřejných zakázek v daném roce. Hodnota zakázek v rámci DNS v mld. Kč udává reálné čerpané prostředky v rámci DNS v daném roce.

Tabulka 18 Přehled využití DNS za rok 2020

Druh zadavatele	Počet zavedených DNS	Hodnota zakázek v rámci DNS v mld. Kč
Veřejný	100	11,3
Sektorový	18	4,2
Celkem	118	15,5

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 31. 3. 2021

Pozn. Počet zavedených DNS udává počet zahájených veřejných zakázek v daném roce. Hodnota zakázek v rámci DNS v mld. Kč udává reálně čerpané prostředky v rámci DNS v daném roce.

2.3. Veřejné zakázky zadávané na komoditních burzách

Specifickým způsobem zadávání veřejných zakázek je nákup na komoditních burzách. Jedná se o jednu z možností využití JŘBU dle § 64 písm. c) ZZVZ. Tímto způsobem lze pořizovat výhradně dodávky, které jsou předmětem obchodování na komoditních burzách. Podstatou burzovních obchodů je soustředování nabídky a poptávky po určité komoditě do určitého místa a času, a vytváření materiálních a informačních podmínek k tomu, aby zájemci mohli nakupovat a prodávat zboží, které není fyzicky přítomno, za standardizovaných obchodních podmínek. Typickými komoditami, které zadavatelé nakupují na komoditních burzách, jsou elektřina a zemní plyn.

Komoditní burzy jsou upraveny zákonem č. 229/1992 Sb., o komoditních burzách, ve znění pozdějších předpisů. Povolení k provozování komoditní burzy vydává Ministerstvo průmyslu a obchodu, u burzy zaměřené na zemědělské komodity pak Ministerstvo zemědělství. Komoditní burza slouží výhradně k organizování obchodu se zbožím. Jejím cílem není dosažení zisku a získání prostředků k další podnikatelské činnosti, ale právě jen organizování obchodu a zajištění prostředků pro vlastní provoz a rozvoj.

V současnosti je jednou z využívaných komoditních burz pro realizaci veřejných zakázek Českomoravská komoditní burza Kladno, která byla založena v roce 1995. Následující tabulka obsahuje informace o kontraktech² veřejných zadavatelů³ v letech 2020 a 2021 realizovaných na Českomoravské komoditní burze Kladno. Tyto kontrakty zahrnují jak zakázky malého rozsahu, tak zakázky v režimu ZZVZ zadávané v JŘBU.

Tabulka 19 Kontrakty veřejných zadavatelů na Českomoravské komoditní burze Kladno

Druh komodity	Počet kontraktů		Finanční objem v mil. Kč bez DPH	
	2020	2021	2020	2021
Zemní plyn	2 734	1 890	1 656	2 434
Elektřina	3 535	3 324	2 925	5 143
Ostatní komodity	98	1 343	31	1 562
Celkem	6 367	6 557	4 612	9 130

Zdroj: Českomoravská komoditní burza Kladno, 17. 3. 2022

Mezi další komoditní burzy patří burza Power exchange Central Europe, a.s. (PXE), Komoditní burza Říčany a Komoditní burza Praha. Údaje za uvedené burzy se do této zprávy nepodařilo zajistit, a proto budou zařazeny do zprávy za rok 2022.

² Kontraktem se rozumí uzavřený obchod mezi zadavatelem a dodavatelem, jehož předmětem je přímý nákup komodity, nikoli zprostředkování obchodu burzovním dohodcem.

³ Údaje o sektorových zakázkách nemá Českomoravská komoditní burza k dispozici, jelikož ve statistikách obchodů uzavřených obchodními společnostmi není rozlišeno, zda se jedná o veřejnou zakázku či nikoli.

3. Problémy trhu veřejných zakázek identifikované v praxi kontrolních orgánů

3.1. Hlavní identifikované problémy z dozorové činnosti realizované Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže v oblasti veřejných zakázek⁴

Vyhodnocení činnosti Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže v oblasti veřejných zakázek (dále jen „ÚOHS“)

V roce 2021 se rozhodovací praxe ÚOHS týkala především zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ), i přesto však byla v jednotkách případů vedena i správní řízení týkající se postupů zadavatelů v režimu zákona č. 137/2006 Sb., která ÚOHS v souladu s přechodnými ustanoveními posuzuje podle tehdejší právní úpravy.

Rozhodovací praxe ÚOHS v roce 2021 byla především ve znamení zajištění kontinuálního způsobu rozhodování s ohledem na legitimní očekávání adresátů dozorové činnosti ÚOHS, nicméně lze rovněž v rozhodovací praxi sledovat výrazný prvek racionalizace a odklon od přepjatého formalismu. Příznačné pro rozhodovací praxi ÚOHS v roce 2021 bylo zvyšující se množství skutkově složitějších případů vyžadujících provádění poměrně náročných šetření, zejména za účelem zodpovězení odborných otázek technického charakteru, neboť předmětem přezkumu ze strany Úřadu typicky v případech, kdy jsou přezkoumávány zadávací podmínky, není proces zadávání, nýbrž toliko předmět poptávaného plnění. Výrazně se tak projevuje úprava obsažená v ZZVZ, která toliko pracuje s kategorií vlivu na hospodářskou soutěž. ÚOHS také v roce 2021 obdržel nadstandardní množství podnětů týkajících se tzv. uveřejňovacích povinností zadavatele, na základě kterých z velké části zahájil správní řízení a také shledal spáchání přestupků dle zákona.

Prvek racionalizace je třeba shledávat např. v přístupu k řešení případů způsobem, který neabstrahuje od reality trhu a jeho skutečných aspektů. Je rozhodováno o skutečnostech, které mají odraz na daném trhu, v jehož rámci je poptáváno plnění pro účely konkrétní veřejné zakázky, tzn. je třeba aby měl ÚOHS při rozhodování o dané věci přehled a informace z reálného prostředí a nerozhodoval pouze na základě „pseudodiskriminačního“ či jiného zástupného důvodu tvrzené nezákonnosti v postupu zadavatele. Z daného důvodu došlo v rozhodovací praxi ÚOHS k výraznému navýšení počtu realizovaných šetření na daných trzích, majících vztah k řešeným případům. Snahou Úřadu je mj. vyslat prostřednictvím rozhodovací praxe jasný signál v tom smyslu, že Úřad nemá být a není kolbištěm pro „pseudospory“. Uvedené pojetí se projevuje nejenom ve věcném, ale i v procesním

⁴ Podklady pro tuto podkapitolu byly poskytnuty Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže

přístupu Úřadu k rozhodování, a to tak, že v souladu s rozsudkem Krajského soudu v Brně ve věci sp. zn. 29 Af 89/2019 netrvá na zasílání dokumentace o zadávacím řízení v podobě originálu, pakliže nejsou pochybnosti o pravosti předávaných informací.

I když odpovědnost za metodické vedení v oblasti veřejného investování má Ministerstvo pro místní rozvoj, i ÚOHS vyvíjel v roce 2021 osvětovou a metodickou činnost v oblasti zadávání veřejných zakázek. Úřad v roce 2021 realizoval online formou pět metodických dnů, které byly zaměřeny na různá zakázková témata a účastnilo se jich přibližně dva tisíce diváků. V rámci své osvětové a metodické činnosti směřované navenek vystupovali zástupci ÚOHS pravidelně na nejrůznějších konferencích, seminářích, školeních a dalších setkáních, v jejichž rámci poskytovali metodická doporučení týkající se jednotlivých aspektů a institutů ZZVZ a v souvislostech prezentovali přehled nejvýznamnější recentní rozhodovací praxe a judikatury v oblasti veřejného zadávání. Zároveň se zástupci ÚOHS setkávali se zástupci institucí, které mají vliv na zadavatelské prostředí v České republice, a společně diskutovali nad možnostmi jeho zlepšení do budoucna.

ÚOHS se v roce 2021 nadále dařilo udržet průměrnou lhůtu rozhodování, kdy tato v průměru činila 26,53 dnů. Došlo tedy oproti loňskému roku k jejímu výraznému zkrácení z 38,8 dnů. Hlavním důvodem pro zkrácení lhůty pro vydání rozhodnutí v I. stupni v roce 2021 je však zejména skutečnost, že mezi rozhodnutími ve věci bylo značné množství příkazů týkajících se uveřejňovacích přestupků (uvedené souvisí s vysokým nápadem podnětů – viz výše). Z celkového počtu 283 vydaných příkazů v roce 2021 bylo v souvislosti s neplněním uveřejňovacích povinností vydáno 231 příkazů, kterými bylo konstatováno spáchání přestupku dle § 269 zákona. Lhůta pro vydání rozhodnutí ve II. stupni byla rovněž zkrácena – z 53 na 48 dnů.

Pokud jde o obsah přezkumné činnosti, nadále trvá trend, kterým došlo k posunu od přezkumu dodržení formálních pravidel zadávacího procesu k jeho samotnému obsahu, tj. k posuzování toho, co je vlastně zadavatelem poptáváno a jaké požadavky jsou kladeny na dodavatele.

V typickém řízení před ÚOHS tak dnes není zpochybňováno nedodržení nějakého zákonem jasně definovaného postupu, ale nejčastěji skrytě diskriminační vymezení předmětu plnění či kvalifikace. Příčin této pozvolné proměny je jistě více. Například je to nepochybně lepší zvládání nejrůznějších technikálií zadávacího procesu ze strany zadavatelů. Nelze v této souvislosti také nezmínit, že uvedená tendence řízení před ÚOHS ještě více komplikuje, protože předmětem sporu se vlastně stává nikoli to, jak zadavatel zadává, což je přirozeně oblast, na kterou musí být zaměstnanci ÚOHS odborníky, ale to, co poptává, přičemž nelze očekávat, že by ÚOHS mohl disponovat expertízou ve všech myslitelných oblastech veřejných investic. Vedle uvedeného však nelze odhlédnout od nápadu případů (zejména pokud jde o podněty) upozorňujících na nezákonný formální postup zadavatelů (zejména obcí) veřejných zakázek při plnění

uveřejňovacích povinností. Naopak oproti předpokladu zásadní rozhodovací praxí ÚOHS neprošla aplikace základních zásad dle § 6 odst. 4 ZZVZ.

Součástí dozorové pravomoci ÚOHS je rovněž vykonávání kontrolní činnosti podle kontrolního řádu. V rámci kontrolní činnosti, která byla v roce 2021 významně ovlivněna situací související s vyhlášeným nouzovým stavem a souvisejícími přijatými opatřeními, ÚOHS zahájil jednu kontrolu, kterou bylo kontrolováno 8 veřejných zakázek, a která byla v témže roce také ukončena. Na základě této kontroly nebylo ke dni 31. 12. 2021 zahájeno žádné správní řízení.

V rámci kontrolní činnosti ÚOHS v roce 2021 zároveň ukončil pět kontrol, které byly zahájeny v roce 2020 a na základě kterých byla v roce 2021 zahájena tři správní řízení. V předmětných správních řízeních Úřad konstatoval porušení zákona jednak v souvislosti s postupem zadavatele, kdy ve vztahu k vybranému dodavateli řádně neposoudil splnění podmínky účasti v zadávacím řízení (z předloženého harmonogramu prací a dodávek nevyplývalo splnění zadávacích podmínek), dále bylo konstatováno porušení zákona v případě rozdělení veřejné zakázky na dvě části a nestanovení předpokládané hodnoty této zakázky podle součtu předpokládaných hodnot obou jejích částí. Rovněž bylo kontrolujícími osobami konstatováno porušení zásady rovného zacházení zadavatelem, když tento neodeslal dopis informující o zveřejnění zadávací dokumentace k veřejné zakázce alespoň pěti dodavatelům, nýbrž pouze třem. Současně bylo konstatováno porušení postupu zadavatele tím, že nevyzval vybraného dodavatele k předložení originálů nebo ověřených kopií dokladů o jeho kvalifikaci.

Přehled kontrolní činnosti ÚOHS v roce 2021

Počet kontrol zahájených v roce 2021	1
z toho ukončeno v roce 2021	1
Počet kontrol zahájených v roce 2020 a ukončených v roce 2021	5
Celkový počet kontrol ukončených v roce 2021	6

Výsledky kontrol v roce 2021

Nezjištěno porušení kontrolovaného ustanovení	3
Zjištěno porušení kontrolovaného ustanovení	3

Z rozsahu agendy, kterou ÚOHS řešil v I. stupni v roce 2021, je zjevný pokračující trend rostoucího počtu správních řízení. ÚOHS zahájil celkem 565 správních řízení, což je o 166 (o 41,6 %) více než v předchozím roce. Uvedený nárůst je dán zvýšeným

počtem zahájených správních řízení ex offo, u nichž došlo k nárůstu o 196 (o 264 %) případů oproti roku 2020. Naopak ve srovnání s rokem 2020 došlo k poklesu doručených návrhů z 280 na 250 (o 10,8 %), což však odpovídá dlouhodobému průměru ročního počtu podaných návrhů 254,8 (v letech 2017 až 2020). Stejně jako v roce 2020 došlo i v roce 2021 k zásadnímu nárůstu počtu obdržovaných podnětů k zahájení řízení z moci úřední. Úřad v roce 2021 obdržel 634 podnětů, což je o 45,7 % více než v roce 2020 a dokonce o 286 % více než v roce 2019. Právě nárůst podaných podnětů měl také bezprostřední vliv na počet zahájených řízení z moci úřední a uvedené také dokládá zvyšující se podíl podnětů obsahujících relevantní informace o porušení zákona.

V roce 2021 došlo i k nárůstu vydaných rozhodnutí, přičemž u rozhodnutí ve věci došlo oproti roku 2020 k nárůstu o 238 (o 63 %) rozhodnutí. Uvedený nárůst počtu rozhodnutí ve věci byl vyvolán především nárůstem počtu rozhodnutí, kterými bylo uloženo nápravné opatření nebo pokuta, kdy došlo k nárůstu o 264 (o 277 %) rozhodnutí. V uvedeném nárůstu je obsažen nárůst počtu vydaných příkazů, kdy oproti roku 2020 došlo k nárůstu o 216 (o 422 %) příkazů. Výrazný nárůst v počtu vydaných rozhodnutí, kterými bylo uloženo nápravné opatření nebo pokuta tak koresponduje s nárůstem počtu přijatých podnětů.

Nejčastější pochybení zadavatelů při zadávání veřejných zakázek

Z hlediska poměrného zastoupení byly v roce 2021 nejčastěji přezkoumávány veřejné zakázky v oblasti stavebnictví (obecně), staveb dopravní infrastruktury a informačních technologií, v menším počtu pak služby na zpracování projektové dokumentace, dodávky dopravních prostředků či v oblasti zajištění dopravní obslužnosti. Co se týče kategorie zadavatelů, nejčastěji jsou předmětem přezkumu veřejné zakázky zadávané obcemi a městy, zdravotnickými zařízeními, ministerstvy a kraji nebo subjekty působícími v oblasti správy a výstavby dopravní infrastruktury. Z hlediska zastoupení oblastí veřejných zakázek, v rámci kterých byl nejčastěji realizován přezkum, jakož i z hlediska kategorie zadavatelů nedošlo v roce 2021 k výraznějším změnám. V této souvislosti tak nebyl identifikován žádný nový faktor, jenž by zásadním způsobem ovlivnil výkon dozoru, respektive subjekty či oblasti, které jsou uvedeným výkonem dozoru dotčeny.

Mezi nejčastější pochybení zadavatelů lze zahrnout:

- neurčité, nejednoznačné či diskriminační vymezení zadávacích podmínek, případně nepřiměřenost zadávacích podmínek vymezených zadavatelem, včetně požadavků na kvalifikaci;
- nesplnění uveřejňovacích povinností;
- výběr dodavatele, který nesplnil podmínky účasti (z oznámení o výběru dodavatele není zcela zřejmé, že došlo k prokázání kvalifikace apod.).

Pokud jde o skutky spáchané zadavateli (zejména obcemi) na poli uveřejňovacích povinností, nejčastěji se jednalo o přestupky, kdy zadavatelé neuveřejňovali v zákonem stanovené lhůtě smlouvy na plnění veřejných zakázek (a rovněž tak dodatky ke smlouvám). Ve výrazně menší míře pak nebyly smlouvy zveřejňovány vůbec. Důležité je apelovat na zadavatele v případě veřejných zakázek malého rozsahu, že uveřejňovací povinnost se týká i jich v případě, že cena smlouvy přesáhne 500 tis. Kč bez DPH. V této souvislosti je pak vhodné upozornit na specifickou situaci, kdy původní smlouva na veřejnou zakázku malého rozsahu stanovený limit 500 tis. bez DPH nepřesahuje, avšak na základě uzavření dodatku dochází k navýšení ceny tak, že cena veřejné zakázky zákonem stanovený limit pro uveřejnění přesahuje. V takovém případě ÚOHS v rámci prvostupňového rozhodování dovedl, že je nutné, aby zadavatel uveřejnil na svém profilu jak původní smlouvu, tak dodatek, a to ve lhůtě 15 dnů, ode dne uzavření dodatku ke smlouvě, neboť jeho uzavřením získává zadavatel smlouvu přesahující hodnotu 500 tis Kč bez DPH. V jednotkách případů se shledaná pochybení týkala neuveřejnění písemné zprávy zadavatele.

3.2. Hlavní identifikované problémy z kontrol realizovaných Nejvyšším kontrolním úřadem v oblasti veřejných zakázek⁵

Působnost Nejvyššího kontrolního úřadu (NKÚ) ke kontrole veřejných zakázek je dána ustanovením § 3 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu. Na rozdíl od Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, který vykonává průběžný dozor nad dodržováním zadávacích pravidel, může uložit nápravná opatření či zakázat plnění smlouvy a ukládá sankce, působnost NKÚ se vztahuje na kontroly schválené plánem kontrolní činnosti, nemá pravomoc ukládat žádná nápravná opatření a o svých zjištěních podává veřejnosti informace prostřednictvím kontrolních závěrů.

NKÚ v souladu s daňovým řádem a na základě zjištěných nedostatků oznamuje příslušným správcům daně skutečnosti nasvědčující rozpočtové kázně, v důvodných případech podává orgánům činným v trestním řízení oznámení nasvědčující porušení tomu, že byl spáchán trestný čin.

NKÚ v roce 2021 schválil 29 kontrolních závěrů z provedených kontrolních akcí. Kontroly podrobil správnost postupu zadavatelů při zadávání nadlimitních a podlimitních veřejných zakázek včetně zakázek malého rozsahu.

Výsledky kontrolní činnosti poukázaly na řadu nedostatků, kterých se zadavatelé v procesu zadávání dopouští:

Porušení zásad zadávání veřejných zakázek

⁵ Podklady pro tuto podkapitolu byly poskytnuty Nejvyšším kontrolním úřadem.

- zásadu transparentnosti porušil zadavatel, který při zadání veřejné zakázky malého rozsahu nestanovil ve výzvě k předložení cenové nabídky termín, váhy kritérií ani metodu pro vyhodnocení předložených nabídek; zásadu zákazu diskriminace porušil zadavatel stanovením nepřiměřených technických kvalifikačních předpokladů. Zjištěno bylo rovněž nedodržení zásady rovného zacházení při stanovení požadavku na dodání konkrétní značky a typu vozidla.

Nesprávné stanovení předpokládané hodnoty a následné použití nesprávného režimu zadání

- zadavatel v rozporu se zákonem o zadávání veřejných zakázek nestanovil předpokládanou hodnotu jako skutečnou cenu uhrazenou za dodávky stejného druhu během předcházejících 12 měsíců a dodávky stejného druhu v letech 2017 až 2019 pravidelně pořizoval od jednoho dodavatele, a to formou objednávek (přímého zadání) bez zadání veřejné zakázky v zadávacím řízení. Vybranému dodavateli uhradil tak několik desítek milionů Kč. Současně nedodržel ve vztahu k dodavatelům zásadu zákazu diskriminace, neboť tímto postupem neumožnil jiným dodavatelům podat nabídku na srovnatelné dodávky.

Část plnění nebyla soutěžena

- zadavatel opakovaně formou objednávek zajišťoval další plnění nad rámec realizované nadlimitní veřejné zakázky a odebral od dodavatelů dodávky nad množství sjednané ve smlouvách, čímž překročil plnění o cca 4 mil. Kč. Tato další plnění již nepožadoval v zadávacím řízení.

Závislost na jednom dodavateli (vendor lock-in)

- kontrolou byla zjištěna přetrvávající závislost kontrolované osoby na dodavateli informačního systému, která přinesla negativní důsledky v podobě dlouhodobě vysokých výdajů (od roku 2004 částky přesahující 500 mil. Kč ročně) a značných překážek při přechodu k jinému dodavateli.

Neoprávněné rozdělení předmětu veřejné zakázky

- zadavatel rozdělil předmět veřejné zakázky na zajištění outsourcingu, čímž došlo ke snížení předpokládané hodnoty pod finanční limit stanovený zákonem. Opakovaně shodná plnění zadával formou veřejných zakázek malého rozsahu.

Omezování hospodářské soutěže

- v zadávací dokumentaci stanovil zadavatel požadavky, které významně omezovaly okruh potenciálních uchazečů, vytvářely bezdůvodné překážky hospodářské soutěži a preferovaly dosavadního dodavatele ICT služeb (např. požadavek na zajištění velkého počtu specifických odborníků).

Nedostatky při zadávání zakázek malého rozsahu

- zadavatel nevyloučil uchazeče z výběrového řízení na pořízení přístřešku pro automobily a zpevněné plochy pro parkování, ačkoliv jeho nabídka překročila předpokládanou hodnotu veřejné zakázky, která byla stanovena v zadávacích podmínkách jako nejvýše přípustná; kontrolou byly zjištěny případy, kdy zadavatel nezveřejnil veřejné zakázky v Národním elektronickém nástroji vůbec nebo zveřejnil se zpožděním; u dvou veřejných zakázek malého rozsahu zadavatel neoprávněně uzavřel smlouvu s vybraným dodavatelem v rámci vertikální spolupráce, přestože nebyly splněny všechny podmínky opravňující zadavatele k využití tohoto postupu.

NKÚ dlouhodobě uvádí, že v oblasti zadávání veřejných zakázek spatřuje značný prostor pro zvýšení celkové efektivity hospodaření státu. Platí to i pro výsledky kontrol ukončených v roce 2021. Nedodržování zákonných pravidel a používání nesprávných postupů ve svém souhrnu negativně ovlivňují dosažení ekonomické výhodnosti vysoutěžených dodávek, služeb či stavebních prací. Opětovně bylo zjištěno omezování konkurenčního prostředí, neoprávněné dělení veřejných zakázek, porušování základních zásad zadávání a v neposlední řadě i přetrvávání závislosti na stávajícím dodavateli.

3.3. Poznatky z výkonu finanční kontroly dodržování ZZVZ v orgánech veřejné správy⁶

Odbor 69 - Analýza a hlášení nesrovnalostí

V návaznosti na povinnost kontrolních orgánů veřejné správy bylo v modulu MZZ (modul závažných zjištění) za rok 2021 evidováno 18 případů závažných zjištění dle ustanovení § 22 odst. 5 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve znění pozdějších předpisů, v souvislosti s porušením zákona č. 134/2016 Sb.

Ad I) Z tohoto počtu bylo nejčastějším pochybením porušení zásady zadávání veřejných zakázek, nedovolené dělení předmětu veřejné zakázky, nezahrnutí hodnoty všech plnění veřejné zakázky, která tvoří jeden celek.

Ad II) Mezi hlavní problémové skupiny patří malé obce, příspěvkové organizace ve zdravotnictví, základní a mateřské školy.

Ad III) S ohledem na poměrně malý počet zjištění a různorodost oblastí, nelze identifikovat hlavní problémové typy zakázek.

Ad IV) Můžeme konstatovat, že žádný kontrolní orgán nezaznamenal četný výskyt závažných zjištění s jedním konkrétním subjektem, který by se odchyloval od průměrných hodnot v minulých letech.

⁶ Podklady pro tuto podkapitolu byly poskytnuty Ministerstvem financí.

Odbor 17 – Kontrola

V roce 2021 bylo odborem 17 – Kontrola ukončeno celkem 14 veřejnosprávních kontrol se zaměřením na hospodaření, v rámci kterých je dílčí součástí předmětu kontroly také ověřování plnění povinností vyplývajících zadavatelům ze ZZVZ. Porušení tohoto zákona pak bylo identifikováno u 9 veřejnosprávních kontrol hospodaření. Mezi nejčastější pochybení, která byla kontrolou Ministerstva financí identifikována v roce 2021, patří zejména obcházení povinností zadat veřejnou zakázku v některém ze zadávacích řízení, volba nesprávného druhu zadávacího řízení, diskriminační nastavení zadávacích podmínek, nebo neoprávněné vyloučení účastníka zadávacího řízení.

Zobecněné nedostatky

Níže popsané zobecněné nedostatky lze charakterizovat jako průřezové, jelikož se objevovaly u více typů subjektů veřejné správy, a to bez ohledu na typ veřejné zakázky a plnění.

• **Obcházení povinností zadat veřejnou zakázku v některém ze zadávacích řízení**

Zadavatelé realizovali více samostatných zakázek v režimu VZMR, přestože jejich plnění měla věcnou, místní a časovou souvislost. Při součtu hodnot těchto samostatných plnění měly být dotčené zakázky zadány v některém ze zadávacích řízení stanovených ZZVZ.

• **Nesprávné stanovení předpokládané hodnoty, případně opomenutí povinnosti předpokládanou hodnotu stanovit**

Zadavatel zvolil postup dle VZMR, kdy byla uzavřena rámcová dohoda na dobu 48 měsíců a to bez toho, aby se v úvodu celého procesu zabýval stanovením předpokládané hodnoty zakázky. Následným plněním z rámcové dohody zadavatel významným způsobem překročil zákonem stanovený limit plnění pro VZMR.

• **Diskriminační nastavení zadávacích podmínek, potažmo diskriminační požadavky na předmět plnění**

Zadavatelé stanovili požadavek na konkrétní výrobek definovaný konkrétním názvem, nebo vymezili parametry takovým způsobem, že jejich vzájemnou kombinací bylo možné nabídnout pouze jeden konkrétní produkt, a to aniž by takové požadavky byly ze strany zadavatelů řádně odůvodněny. Tímto jednáním došlo k porušení zásad transparentnosti a zákazu diskriminace.

• **Vyloučení účastníka v rozporu se ZZVZ**

Zadavatel vyloučil účastníka zadávacího řízení, který podal nejnižší nabídkovou cenu, neboť ten předložil pouhou kopii vyžadovaného dokumentu, písemného prohlášení pojistitele, přestože zadavatel požadoval předložení tohoto dokumentu v originále. Dle ZZVZ platí, že pokud vyžaduje zadavatel předložení určitého dokladu, předkládá dodavatel kopii tohoto dokladu, pokud ZZVZ nestanoví jinak. Jelikož ZZVZ povinnost předložení originálu uvedeného dokumentu explicitně nestanovuje, pak se z úrovně zadavatele jednalo o nepřiměřený požadavek, a tedy došlo k neoprávněnému vyloučení účastníka v rozporu se ZZVZ.

Trendy z ověřování dodržování ZZVZ

Odbor 17 – Kontrola není kontrolním orgánem, který by v rámci svých kompetencí plošně mapoval naplňování veškerých povinností vyplývajících ze zákona o zadávání veřejných zakázek. Odbor 17 – Kontrola nahlíží na vybraná ustanovení ZZVZ jako na prostředek vytvářející prostor pro řádnou hospodářskou soutěž, která je klíčová zejména pro zajišťování hospodárnosti výdajů souvisejících se získaným plněním.

Obdobně jako v letech předchozích byly i v roce 2021 zaznamenány četné případy přímých objednávek vybraným dodavatelům, u kterých by v případě pečlivějšího prověření možností na trhu, způsobem respektujícím základní zásady pro přístup zadavatele k realizaci veřejných zakázek, mohlo být dosaženo úspor veřejných prostředků.

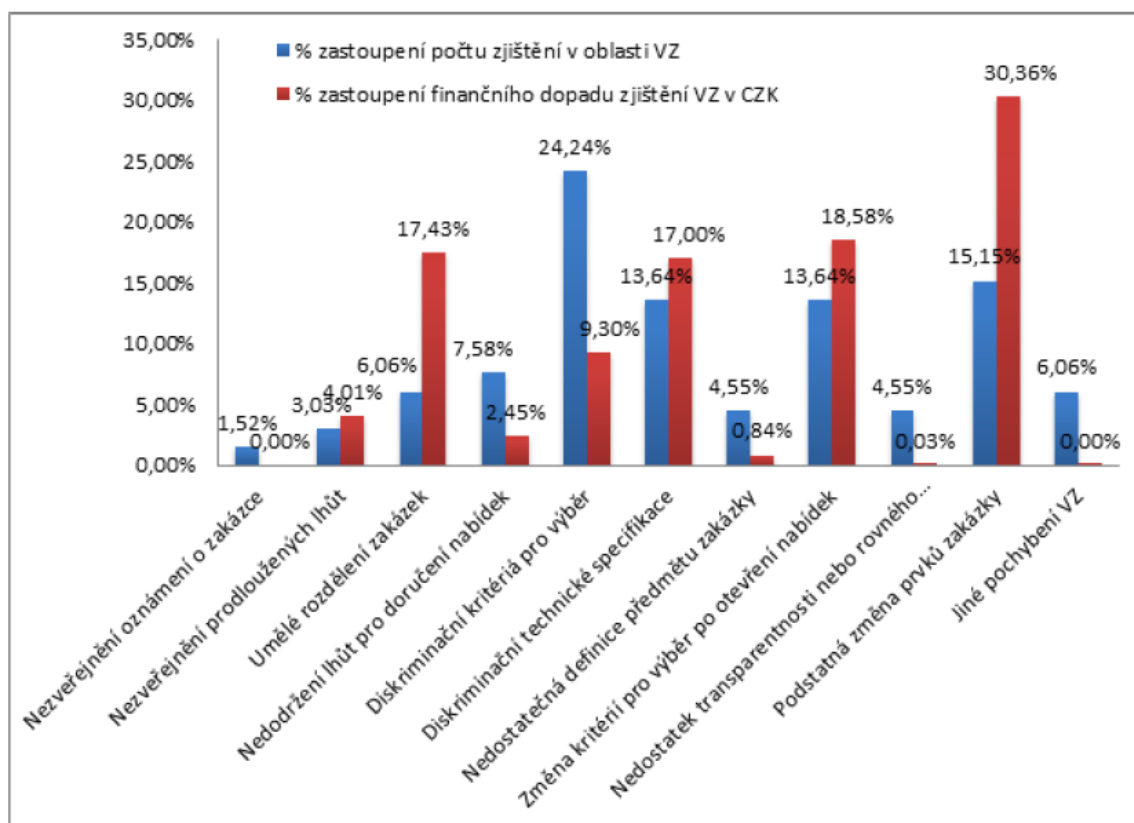

Z realizovaných kontrol lze konstatovat, že je stále přetrvávajícím trendem orgánů veřejné správy realizovat nákup prostřednictvím veřejných zakázek malého rozsahu. Dané lze připisovat stručné zákonné úpravě procesů a pravidel pro zadávání těchto veřejných zakázek, v jejímž důsledku je významně snazší realizace VZMR oproti procesu zadávacího řízení. Zároveň tato skupina zakázek není standardně předmětem dohledové činnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Kombinace těchto predispozic vytváří prostor, v rámci kterého různí zadavatelé mohou přistupovat k realizaci zakázek malého rozsahu zcela individuálním způsobem (např. upřednostňování osobních preferencí před náležitým průzkumem trhu).

Odbor 52 - Auditní orgán

Auditní orgán MF ČR provádí každoročně několik stovek auditů operací (tj. auditu projektů spolufinancovaných z prostředků Evropských strukturálních a investičních fondů). Za rok 2021 Auditní orgán vykonal auditu u celkem 295 auditovaných subjektů. Významnou součástí každého auditu operace je ověření správnosti postupu příjemce dotace při naplňování podmínek pro zadávání veřejných zakázek. Ze strukturované analýzy údajů provedených auditů operací za rok 2021 vyplývá, že chyby ve veřejných zakázkách, které byly auditem zjištěny, tvoří co do četnosti velmi výrazný podíl na celkové struktuře identifikovaných zjištění, a to **34 %** z celkového počtu identifikovaných zjištění. Ještě výraznější je finanční dopad tzv. zakázkových zjištění, který činil v roce 2021 **74 %** z celkového finančního objemu všech zjištění Auditního orgánu.

Na přiloženém grafu je uveden přehled jednotlivých typů pochybení, která byla při auditu operací za uplynulý rok zjištěna a zaznamenána do auditních zpráv včetně odpovídající hodnoty finančního dopadu, tj. objemu finančních prostředků dotčených identifikovaným typem chyby. Nutno podotknout, že v daném přehledu jsou započteny též zakázky zadávané mimo režim zákona č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek, tedy zakázky, jejichž režim se řídí zvláštními pravidly jednotlivých poskytovatelů dotací pro ty zadavatele, kteří nejsou povinni postupovat při zadávání podle zákona.

Graf 10 Procentuální zastoupení jednotlivých zjištění a procentuální finanční dopad ve veřejných zakázkách

zdroj: APAO (informační systém Auditního orgánu Ministerstva financí ČR) za rok 2021.

V porovnání s obdobnými údaji za rok 2020 nedošlo, pokud jde o typy chyb v zakázkách, k žádným zásadním změnám. Jak vyplývá z výše uvedených údajů grafu, nejčastěji byla auditory identifikována pochybení v těchto kategoriích:

- stanovení diskriminačních kvalifikačních či výběrových kritérií (24,24 %),
- stanovení diskriminační technické specifikace předmětu plnění zakázky (13,64 %) a
- změna kritérií pro výběr po otevření nabídek (13,64%).

Mezi uvedené nejčastější pochybení identifikované v rámci auditů operací patří zjištění v oblasti stanovení diskriminačních kvalifikačních či výběrových kritérií. Jedná se například o případy, kdy zadavatel v rozporu se zákonem omezí hospodářskou soutěž tím, že v zadávací dokumentaci v popisu předmětu plnění uvádí položky obsahující odkazy na obchodní společnosti, obchodní názvy výrobků, materiálů apod.

Nejvýraznější finanční dopad pak lze připisovat identifikovaným pochybením v kategoriích:

- podstatné změny vysoutěžených zadávacích podmínek (30,36 %),

- změny kritérií pro výběr po otevření nabídek (18,58 %) a
- umělé rozdělení zakázek (17,43 %).

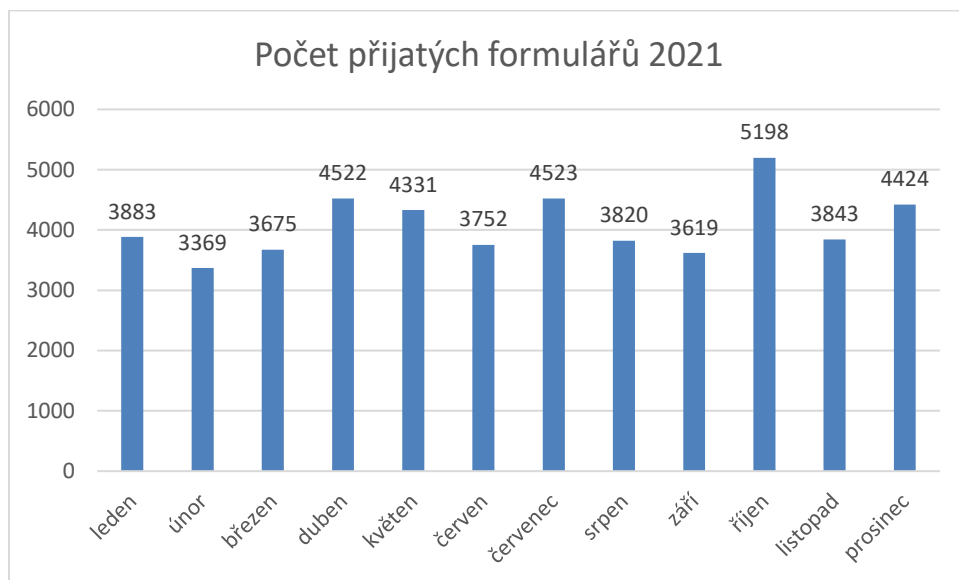
Finanční dopad posledně zmíněné kategorie zjištění zaznamenal oproti předchozímu roku nárůst.

4. Informační systém o veřejných zakázkách

4.1. Věstník veřejných zakázek

V roce 2021 docházelo pouze k dílčím úpravám Věstníku souvisejícím se zvýšením uživatelského komfortu či nasazením novějších verzí XSD schémat z TED (Úřední věstník EU pro veřejné zakázky). Došlo k aktualizaci metodických pokynů a návodů pro zadavatele a průběžně probíhala ze strany pracovníků MMR a provozovatele Věstníku metodická podpora uživatelů, kteří tak začali využívat všechny možnosti, které jim dává ZZVZ.

V roce 2021 bylo ve Věstníku uveřejněno celkem 48 959 formulářů. Následující graf ukazuje rozložení počtu uveřejněných formulářů v průběhu roku.

Graf 11 Počty formulářů uveřejněných ve Věstníku během roku 2021

Zdroj: Věstník veřejných zakázek

Přehled zpracovatelů podkladů pro Výroční zprávu

MMR, Odbor práva veřejných zakázek: kapitola 1.

MMR, Odbor národních a EU informačních systémů: Úvod, kapitola 2., 4.

doc. Ing. Leoš Vítek, Ph.D., VŠE Praha: kapitola 2.1.

Českomoravská komoditní burza Kladno: kapitola 2.3.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: kapitola 3.1

Nejvyšší kontrolní úřad: kapitola 3.2.

Ministerstvo financí: kapitola 3.3.

Přehled použitých tabulek

Tabulka 1 Základní údaje o trhu veřejných zakázek (VZ) v letech 2016 – 2021	8
Tabulka 2 Podíl prostředků alokovaných veřejnými a sektorovými zadavateli na celkové velikosti trhu veřejných zakázek	9
Tabulka 3 Zadávací řízení (ZŘ) zahájená v roce 2021	10
Tabulka 4 Veřejné zakázky zadané v roce 2021	11
Tabulka 5 Počet uveřejněných platných formulářů, jimiž bylo zrušeno zadávací řízení za rok 2021	12
Tabulka 6 Počet uveřejněných platných formulářů, jimiž bylo zrušeno zadávací řízení za rok 2020.....	12
Tabulka 7 Přehled veřejných zakázek dle limitu za rok 2021	13
Tabulka 8 Přehled veřejných zakázek dle limitu za rok 2020	13
Tabulka 9 Statistika zadaných veřejných zakázek dle druhu zadavatele a zadávacího řízení za rok 2021.....	14
Tabulka 10 Statistika zadaných veřejných zakázek dle druhu zadavatele a zadávacího řízení za rok 2020.....	15
Tabulka 11 Počet a hodnota realizovaných soutěží o návrh.....	16
Tabulka 12 Podíl veřejných zakázek (ne)dělených na části za roky 2021 a 2020	26
Tabulka 13 Přehled zdrojů financování za rok 2021	26
Tabulka 14 Přehled zdrojů financování za rok 2020	27
Tabulka 15 Přehled využití rámcových dohod za rok 2021.....	27
Tabulka 16 Přehled využití rámcových dohod za rok 2020.....	28
Tabulka 17 Přehled využití DNS za rok 2021	28
Tabulka 18 Přehled využití DNS za rok 2020	29
Tabulka 19 Kontrakty veřejných zadavatelů na Českomoravské komoditní burze Kladno	30

Přehled použitých grafů

Graf 1 Vývoj průměrného počtu nabídek (ze zadaných zakázek) v letech 2017 – 2021	17
Graf 2 Vývoj průměrného počtu nabídek (ze zadaných zakázek) dle druhu VZ v letech 2017 - 2021 – Veřejný zadavatel	18
Graf 3 Vývoj průměrného počtu nabídek (ze zadaných zakázek) dle druhu VZ v letech 2017 - 2021 – Sektorový zadavatel	19
Graf 4 Vývoj počtu podaných nabídek vzhledem k počtu zadaných zakázek v letech 2017 -2021 (veřejný zadavatel, stavební práce).....	20
Graf 5 Vývoj počtu podaných nabídek vzhledem k podílu zadaných zakázek v letech 2017 -2021 (veřejný zadavatel, stavební práce).....	21
Graf 6 Vývoj počtu podaných nabídek vzhledem k počtu zadaných zakázek v letech 2017 -2021 (veřejný zadavatel, služby)	22
Graf 7 Vývoj počtu podaných nabídek vzhledem k podílu zadaných zakázek v letech 2017 -2021 (veřejný zadavatel, služby)	23
Graf 8 Vývoj počtu podaných nabídek vzhledem k počtu zadaných zakázek v letech 2017 - 2021 (veřejný zadavatel, dodávky).....	24
Graf 9 Vývoj počtu podaných nabídek vzhledem k podílu zadaných zakázek v letech 2017 -2021 (veřejný zadavatel, dodávky).....	25
Graf 10 Procentuální zastoupení jednotlivých zjištění a procentuální finanční dopad ve veřejných zakázkách	41
Graf 11 Počty formulářů uveřejněných ve Věstníku během roku 2021	43

ISBN: 978-80-7538-428-7